

Szerkesztőség: Hadórhivatal és nyomda: Bolyai Regele Ferdinánd (József Károly) utca 4. Telefon: 151. — Szerkesztő: Közlöny, Arad — Az Aradi Nyomda vállalat tulajdona. Kiadása a rotációs nyomású. Munkatársak: ...

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak: évi 840, félre 420, negyedévre 210, havonta 70 Lej. Külföldre havonta 50 Lej. Több: —; Egyszeri szám 3 Lej. Vasárnap 5 Lej. — (Bucarestben 50 bani felár.) Hirdetések tarifa szerint: —

49-ik évfolyam, 8. szám

Főszerkesztő: STAUBER JOZSEF
1897—1932.

Péntek, 1934. január 12

Véres barrikádharok Párisban a Stavisky-botrány miatt

Mécs a sötétben

Allig pár napja, hogy az aradi Kulturpalota előadói pódiumán Enescu „Rapsodia Romana”-jának hullámai öleltek korunk egyik legnagyobb zeneszerzőjének, Kodály Zoltánnak „Psalmus Hungaricus”-ával. A véletlen művészi találkozásnak jelentősége nemcsak abban kulminálódott, hogy két élő, s mégis a világot átfogó erejű művész a mai örült hangzavarban embert-nemesítő és szívet forróító csodákkal zsongtak körül bennünket, hanem inkább ott látjuk e találkozás etikai fonságát, hogy a két zenemű nem a Nyugat talán kissé megfakult, bizarr zenei témáját kereste, hanem a szerzők lelki beérzése Kelet felé szállt s az ott élő népek ajkán felcsendülő motívumokban keresik az új szépségeket kifejező imaginációt.

A külföldi lapok ebben a találkozásban sokkal többet láttak, mint valami egyszerű koncertprogramot. A magyar zeneszerző és a román karmester kézfogását mi is szimbólumnak érezzük. Ebből a magból azt hittük akkor — éppen Aradon kél ki az a virág, amely, legalább is kulturális téren, nem terem több félreértést vagy kisiklást.

De ma Aradra érkezett az a bucaresti-i rendelet, amely ezt az illúziót alaposan elfagyasztotta. Az aradi színház nehezen, küzdelmesen dolgozó, de mégis, mégis vergődő szezonjából kivontak három olyan pótolhatatlan munkatér, akik nélkül ma — miután a valamirevaló erdélyi színészek szezon közepén mind szerződésben ülnek — a mi városunk színháza nem egzisztálhat s az ittmaradt személyzet, télviz idején, a csatások aradi aszfaltra kerül ki; *betevő falatjuk sem lesz már az idén.* A három színész működésében nem látott senki semmiféle politikumot; a színház vezetősége nem tett egyebet, mint azt, hogy kiegészítette személyzetét három külföldi munkatérrel; mintahogy számtalan nagyipari vállalkozás ezt teszi, a termelés és a versenyképes produkció érdekében s azzal, hogy egy gyár, teszem fel, szakképzett külföldi mérnököket hozat le Romániába, a román munkások ezreit látja el munkával. Ez még nem államellenes cselekedet; ebben semmi olyasmi nincs, ami retorziókra szorul, de minden olyasmi benne van, ami ennek az országnak javát, lendületét szolgálja.

A kisebbségi kultúra színházi lángja nem láng már évek óta. Nem fátyla, nem rakéta, nem a hit, a tehetség, a rátermettség lobogó farsza, — nem lehet az, szegények vagyunk, sorsunk keresztje ezt a szöveget is önmagában hordja. De ez a színházi kultúra nem lángolt Aradon sem, az utóbbi években. *Nem volt reflektor, csak mécs.* De az idej mécsben, ebben a szezonban, mintha mégis éreztünk volna egy csöpp olajjal többet, egy csöpp lelkesedéssel, egy csöpp összetartással, egy csöpp étellel többet, mint az eddigiekben. S mintha a közönség is egy kicsit engedett volna fagyos közönyéből. Láttunk telt házakat, lelkes arcokat, hallottunk fergeteges tapsot, már-már biztunk abban, hogy az aradi magyar színház idej játékrendjében nem lesz zavar, disszonancia, adminisztratív vagy művészi zökkenő.

Félő, hogy a mécs kialszik. Ráfújnak? ... Kegyetlenül!

A három színházi munkás ma elhagyja Romániát. Az aradi hatóságok szükségszerűleg köteleységüket teljesítik, felsőbb rendeletre. Ahogy a textil munkás összeszövi a gyenge fo-

Tatarescu miniszterelnök: „Gátat vetünk minden gyülölködő uszításnak!”

Nagyfontosságú kül- és belpolitikai kijelentéseket tett a miniszterelnök — Ideiglenes az ostromállapot bevezetése — Titulescu nyilatkozata — Reorganizálják az állambiztonsági szolgálatot

Bucurestiből jelentik: A belpolitikai élet megnyugvásához, lehiggadásához nagymértékben hozzájárult Tatarescu miniszterelnöknek az ellenzéki vezérekkel tett látogatása, valamint az a körülmény, hogy Titulescu — mint már jelentettük — vállalta a külügyi tárca vezetését és tegnap délután már le is tette az esküt. A külügyminiszter az eskütétel után a következőket mondotta a reá várakozó hírlapíróknak:

— *Ducának, a nagy románnak és az én nagy barátomnak halála után bekövetkezett ideiglenes állapot véget ért, lettem az esküt. Máris megfelelő intézkedések történtek, amelyek lehetővé teszik, hogy Románia a rendnek, nyugalomnak és erőnek bizonyítékait szolgálja. A román nép mélyen pacifista, de egyben mélyen nacionalista is. Munkámat ott folytatom, ahol abbahagytam és biztosra veszem, hogy Romániának a közel jövő meghozza a külső és belső békét.*

Titulescu tegnap telefonbeszélgetést folytatott Jetties jugoszláv külügyminiszterrel, akivel közölte, hogy vállalta továbbra is a külügyminiszteri tárcát. A két külügyminiszter megállapodott abban, hogy a kisantant-konferenciát lehetőleg még január 21-ike előtt megtartják. Errevonatkozólag még Benessel is tárgyalt Titulescu.

Dumitrescu csendőrtábornokot szabadságolják

Bucuresti-i jelentés szerint Dumitrescu tábornok, a csendőrség főparancsnoka hosszabb szabadságra ment és ugyancsak szabadságot kapott a tábornok fia, Puiu Dumitrescu, a király személyi titkára is. Szabadságukat mindketten 1—2 nap múlva, Dinu Cesianu párisi követ hazaérkezése után kezdik meg. Dinu Cesianu tudvalevőleg udvari miniszterre nevezik ki. Beavatott körökben úgy tudják, hogy Stangaciu tábornok helyett Codin Stefanescu, a bucaresti-i tábla főügyésze lesz a sziguranca-

nalak szálait, úgy fűzték össze ezek a színészek a kultúra szeretetének s az aradi színházdivatnak finom ezüstfonalait. Ennek a művészetnek éppen úgy nem volt s nincs nációja és politikuma — a maga nemében — mint ahogy a Rapsodia Romana és a Kodály-zsoltár ölelkezésének sem lehetett. Ellenkezőleg. Szíveket melegített s hozott közelebb egymáshoz. Erre ebben a fagyos tében igazán szükség van... Melegedni! Szíveket összetenni! Lobogni, amikor a kietlenség és a részvétlenség sivataga ásit...

Az ország kulturája színes mozaik. Ebből a Nyugat és Kelet felé egyformán csillogó mozaikból minden nemzetiség kulturmunkása kivesszi a részét, legyen ez a színpadon éneklő

új vezérigazgatója. Kinevezésével egyidejűleg reorganizálni fogják az állambiztonsági szolgálatot és a csendőrség, valamint a sziguranca ügyeinek vezetésére alminiszteriumot állítanak fel, amelynek élére Manolescu-Strunga kerül.

A párisi Revue de Deux Mondes legutóbbi számában érdekes cikk látott napvilágot Pierre Lyautey tollából. A francia újságíró Sinaiában járt, ahol Károly király audiencián fogadta:

„A király — írja Lyautey — alapos és szakértő expozét tartott nekem a csaknem kizárólag mezőgazdasági jellegű állam helyzetéről, amely elől a felvevő piacokat elzárták. Az a Románia, amely főleg exportból él, ma ugyis szívesen abszolút autarchiára kénytelen szorítkozni.

Károly király nyilatkozik

— A külkereskedelmi kapcsolatok leredukálódtak, — mondta a király. — Mindenkinek van valami eladnivalója és senki sem tud vásárolni. A parasztnak van mit ennie, talán tulságosan sok is, de ezzel a bőséggel együtt jár egy abszolút pénzhiány. A minap még Románia tekintélyes vásárló erőt képviselt. A polgárság mindent elköltött, amit csak keresett. A behozatal tekintélyes volt. A múltban jelentős exportot bonyolítottunk le buzában és petroleumban. Ma, midőn a külföld már nem vásárol, az ország nem tudja magát elegendő devizával ellátni. Megfelelő külkereskedelem híján természetesen szenved a devizasükségletek kielégítése is.

— Kezdetben — fűzi hozzá az uralkodó kijelentéseihez Lyautey — Románia kiviteli feleslegeiből élt, majd a következő fázisban a külföldről kapott kölcsönökből. Lyautey a következőkben fejezi be cikkét:

— Károly király a gazdasági momentumot a politika fölé helyezi. Románia uralkodóját főleg a gazdasági krízis társadalmi visszahatásai foglalkoztatják.

Tatarescu miniszterelnök az újságírók előtt a következő tartalmas és egy a bel-

primadonna, bonviván, vagy szubrett, vagy zenekari muzsikusz, aki, úgy lehet, e rendelet érvénye esetén már nem hangolhat többé a „Kék lámpás” finom melódiáira...

Azt hisszük, hogy a hosszúra nyúló téli szezon nemcsak a ruhákat koptatja el, nemcsak a tüzelőfát fogyasztja, nemcsak a reményeket sorvasztja: de elhamvasztotta a mécses lángját is. Azt a kis meleget is kioltotta, ami belőle áradt. De nem tudjuk elképzelni, hogy ez így maradjon: bizunk a színházminiszterium, főigazgatójában, Ion Marin Sadoveanuban, aki tudja, — poeta lévén — hogy mi a különbség a mécsvilág és a sötétség között. Főigazgató Ur, igen tisztelt kollégánk: kérjük, válassza a mécses!

(F. T.)

mint a külpolitikai helyzetre részletesen kiterjedő nyilatkozatot tette:

— Amikor Ófelsége kegyes volt a kormány megalakításával engem megbízni, Duca halála után, részemre szomorú szükségességgé vált a kitüntetett feladat elvállalása. Számolva azokkal a nehézségekkel, amelyeknek áthidalására szükség mutatkozik, két érzés vezérelt a megbízatás elfogadásában. Egyrészt a kegyelet érzése, amit Duca iránt éreztem, másrészt az a bizalom, ami nem indokolatlan a liberális párt alkotó képességével szemben. Constantin Bratianu elnökké választása nemcsak politikai jelentőségű, de annak is a bizonyosságát kíván szolgálni, hogy a liberális párt továbbra is teljesíteni kívánja hivatását.

A kormány egyenes folytatása a Duca-kabinetnek. Annak a programján áll, azokért a célokért, ideálokért küzd, amelyek az ő eszméi is voltak, amelyeknek megvalósítását a nagy halott képességei könnyűszerrel vállalhették volna. Ismerjük ezeket a képességeket és ha ezekhez hozzátesszük akaraterőnket, ami az eseményekből fakadt, jogosan remélhetjük, hogy méltókká leszünk a kitűzött célok, a nagy feladatok teljesítésére. A program, amit Duca szabott meg, szociális békeatmoszférát és politikai békét igényel, csak ilyen légkörben hajtható végre. Ezt essenciális fontosságúnak tartom az ország jövője érdekében. Határozott politikát folytatunk a rend fenntartásának szempontjairól és

gátat vetünk minden gyűlölködő uszításnak.

De emellett célunk az is, hogy mérsékelt kibékítsük az eltévelyedetteket is. Meggyőződésem, hogy megtarthatjuk azt az atmoszférát, amit az egész ország kíván és ami a produktív munka feltétlen alapja. E célból, tudatában azoknak a nehézségeknek, amikkel a kormánynak meg kell küzdenie, el vagyunk határozva arra, hogy a többi pártokkal kapcsolatainkat a harmónia és a szolidaritás jegyében egybefűzzük. Ismerve azt a felelősséget is, ami minden hazafi gondolatát és tetteit irányítja, ezt a szándékunkat föltétlenül végrehajtjuk.

Bevezettük az ostromállapotot, de ez a helyzet csak időleges.

amikor a fennforgott ok megszűnik, az ostromállapot is megszűnik. Az ostromállapot bevezetése oly áldozat az ország népétől, amit a közérdek szempontjai miatt, a kormánynak meg kell kívánnia. Távol áll azonban a kormánytól az a szándék, hogy az ostromállapot bevezetése révén megbénítsa a közéletet és elnémitse a politikai bírálatot. Ez csak arra szolgál, hogy a kormány a rendet föltétlenül biztosíthassa.

Adóleszállítás és a hitelezés ujjáépítése

A rendpártok továbbra is szabadon fejthetik ki a véleményüket. Egyelőre szükségesnek mutatkozott a parlament megnyitásának elhalasztása is. A kormány minden igyekezetével arra törekszik, hogy a nyugalom ismét helyreálljon. A halasztás is azzal a céllal történt, hogy a parlament munkájának komolysága és nyugodtsága még inkább kiemelkedjék. A parlament megnyitása után a kormány azonnal előterjeszti a szükséges javaslatokat, amelyek még a kellőképpen megfontolt és az ország életéhez alkalmazott költségvetés letárgyalása előtt, a parlament elé kerülnek. Ezek a törvényjavaslatok a következők:

Adóleszállítás, amely a lakosság fizetőképességéhez alkalmazkodik. A konvenciók törvényjavaslat, amely végleg megoldja az országnak ezt az alapvető problémáját és amelynek révén remélhető a hitelezés ujjáépítése, az egész gazdasági rendszer gyökeres változását. Feloszlattuk az autonóm intézmények tekintélyes részét és csökkentjük a kereskedelmi és iparkamarák, a munka- és mezőgazdasági kamarák számát. Módosítani kívánjuk a közigazgatás jelenlegi rendszerét, végül olyan államvédelmi törvényt hozunk, amely biztosítja az ország tökéletes rendjét.

Ami Románia külpolitikáját illeti, az állam továbbra is tiszteletben óhajtja tartani a megkötött szerződéseket és respektálja szövet-

ségeit. Energikusan haladunk tovább azon az uton, amelynek folytonosságát biztosítja Titulescu részvétele a kormányban, a külügyi tárca élén. Nagy munkatársunk, akinek politikai sikerei felejtethetetlenek, nevével fémjelzi programunkat. Határozott akciók és a gyors megvalósítások korszakát éljük. A kormány a parancsoló szükségesség jegyében kívánja fegyelmelni az ország életét. Az uralkodó, akinek megbízásából vagyunk a kijelölt helyen, mély bölcsességgel és kötelességtudással párosult hazafi, aki buzgón örködik Románia jövője felett. A polgárok pedig bizalommal várják tőlünk a megváltás művét. El vagyunk tökévelve arra, hogy minden igyekezetünk a vállalt misszió teljesítésére szorítkozik, mert meg akarunk felelni annak a bizalomnak, amit az ország lakossága rajongó hittel helyezett belénk.

A bucuresti-i egyetem bölcsészeti dékánja, Coculescu, ma 500 főnyi diákhallgatóság előtt nagyszabású beszédet mondott és a többek között a következőket jelentette ki:

— Fogadjatok úgy szavaimat, mintha szülői intelem szólna hozzátok és nem dorgálni akarlak benneteket. A diákság egy része politikai szírengengokat hallatott és azt hitték, hogy így szolgálják a hazát. Az volt a meggyőződésük, hogy így szolgálják érdekeiket és úgy teremtenek terrénut a maguk számára, ha többé-kevésbé színes ingeket viselnek. Hát nem szebb és színesebb a mi nemzeti ingünk? Senki sem akarja érzelmeiteket elfojtani, de a kötelesség úgy parancsolja, hogy

Agyonlőtte magát Csillag-Blank Béla,

a DISCOM volt vezérigazgatója. -- Az Aradon is ismert pénzember tettét idegbaja miatt követte el

Megrendítő haláleset híre érkezett ma Aradra, amely főleg pénzügyi és gazdasági körökben keltett általános feltűnést. A hír szerint Csillag-Blank Béla 32 éves földbirtokos, aki még nemrégiben is Románia pénzügyi életében jelentős szerepet játszott, a magyarországi Vát községben lévő birtokán váratlanul elhunyt. Az első jelentések a haláleset okát nem állapították meg és csak később derült ki, hogy Csillag-Blank Béla birtokán lévő kastélyában vadászfegyverrel agyonlőtte magát és azonnal meghalt. A tragikus véget ért pénzember Vas megye egyik leggazdagabb földbirtokos-családjának volt tagja és közeli rokoni kapcsolatok fűzték Blank Arisztidhez. A Csillag-családnak nagykiterjedésű birtoka van Vas megyében. Amikor Csillag Géza, a birtok tulajdonosa meghalt, a birtokot özvegye és két fia, Márton és Béla vezették tovább.

Csillag-Blank Béla fiatal korában Kairóba került, egy nagy pénzintézetbe, később visszatért Európába, ahol édesanyja fivére, Blank Arisztid, a Marmorosch-Blank banknál tevékenykedett számára munkakört. Később Timisoarán, Szana Zsigmond mellett működött, majd pedig a cernauti Marmorosch-Blank fiók vezérigazgatója lett. Még jóval innen a harmincon, a Discom, a dohányárak eladásával foglalkozó óriási vállalat vezérigazgatói székhébe került, ahol minden energiát és ideget felemészthő szorgalommal teremtette meg ennek a monstre-vállalkozásnak mintaszertűen működő szervezetét. Ebben az időben gyakran megfordult Aradon, ahol általános szimpátiának örvendett. Csillag-Blank Béla Timisoaráról nősült és Lichtscheindl Géza dr. timisoarai kórházigazgató főorvos leányát vette el. Nemrégiben visszavonult az üzleti élettől és ideje nagy részét Budapesten és a váti uradalomban töltötte.

Budapestről utazott le gyakran Vátra. Tegnap az esti vonattal ismét megérkezett Szombathelyre, ahonnan autón ment ki a váti kastélyba. Édesanyja és fivére Budapesten tartózkodtak, Csillag-Blank Béla, aki egyedül volt a kastélyban, megérkezése után az inastól egy pohár tejet kért, majd egy levelet adott át neki, azzal a megbízással, hogy azt nyomokban vigye át a szomszédba lakó Mild Nándor uradalmi intézőnek.

ezeket is megfelelően irányítsátok. Mindazok, akik ilyen szervezetek tagjai, vizsgálják meg a lelkismeretüket.

Tatarescunak az ellenzék vezéréinél történt látogatása, ha nem is hozott teljes meg egyezést a kormány és az ellenzéki pártok között, mégis biztosítottnak látszik, hogy a parlament munkálatai nyugodtabb tempóban kezdődhetnek meg és a kölcsönös koncessziók elejét veszik az igazolási és felirati vita izgalmainak. A kormány reméli, hogy a pártok csak egyszerű deklarációkat fognak felolvasni.

Megszűnnek az autonom-vállalatok

A pénzügyminiszter megbeszéléseket folytat azokkal a minisztertársaival, akiknek reszortjába autonomintézmény tartozik. Most már befejezett tény a CAPS, a kikötő, a vízi, az alkoholmonopolium, a Monitorul Oficial, a petróleumvállalatok autonomiájának megszűnése. A jövőben csakis a CFR, a posta és a dohányjövődék autonomiája marad meg.

C. Athanasiu, a nemzeti agrárpárt markáns egyénisége, ma levelet intézett Gogához, amelyben közli a pártból való kilépését, mert nem teheti magáévá a párt legújabb programját.

Mavrodí miniszterelnökségi államtitkár, ma délelőtt fél tizenkettőkor Tatarescu dr. miniszterelnök kezébe letette az esküt.

A „Corriere della Sera” mai számát a bucuresti-i ügyészség rendelkezése, a román helyzetről közölt valótlan hírei miatt elkobozták.

Az inas el is vitte a levelet az intézőnek. Alig, hogy az intéző átfutotta a levelet, lélekszakadva rohant a kastélyba, hogy megkeresse gazdáját. Csillag-Blank Béla ugyanis azt írta az intézőnek, hogy öngyilkosságot követ el és mire a levelet olvassa, már nem lesz az élők között.

Az intéző az inassal együtt átkutatta a kastély szobáit és a dolgozószobában talált rá Csillag-Blank Bélára, aki valóban beváltotta fenyegetését és halott volt. A szerencsétlen ember — mint megállapították — a vadászfegyver csövét a szájába vette, a fegyvert így sütötte el és a sörét szétroncsolta a koponyáját. Csillag-Blank Béla íróasztalán még egy másik levelet is találtak, amelyet ügyvédjének címzett. Ebben a levélben csak annyit közölt az ügyvéddel, hogy az egy esztendővel ezelőtt írt végrendeletét teljes egészében fenntartja. Csillag-Blank Béla tragikus öngyilkosságáról nyomomban értesítették feleségét, valamint édesanyját és fivérét is, akik ma délelőtt megérkeztek Vátra. Hozzá tartozói sem tudják, hogy a fiatal földbirtokos miért követte el öngyilkosságát, valószínűnek tartják azonban, hogy Csillag-Blank Béla idegbaja miatt lőtte agyon magát. Holttestét Budapestre szállítják és ott temetik el.

Felboncolták Bognár István koponyáját

Belgazolódott, hogy Bognárné ölte meg férjét.

Budapestről jelentik: Délután tartották meg az utolsó boncolást az alagi hitvesgyilkosság ügyében. Ezuttal a meggyilkolt Bognár István koponyáját boncolták fel az orvosszakértők és megállapították, hogy a gyilkos asszony kilences flobert fegyverrel ölte meg a férjét és a két flobertgolyót meg is találták a koponyában. Ezzel tehát megdőlt Bognárné védekezése, mert tudvalevőleg a flobert-fegyvereket minden lövés után újból kell tölteni és Bognárné azt állította, hogy férje a dulakodás közben fegyverrel a kezében elesett és így sült el a fegyver. Megállapították, hogy mindkét lövés halálos volt, de halálos kimenetelűek lettek volna a baltacsapások is, amelyeket szintén a koponyán találtak.

Tömegesen menekülnek Magyarországba az osztrák horog- keresztes munkások

Menekülés az internálótábor elől — Eltűnt munkáscsoport — Elkészült Ausztria új alkotmánytervezete

Bécsből jelentik: Az osztrák sajtó részletesen foglalkozik az új osztrák alkotmányreform tervezetével, amelyet Ender dr. miniszter már elkészített és a minisztertanács elé terjesztett. Az alkotmánytervezet a törvényhozás munkáját az eddigi nemzeti tanács és szövetségi tanács helyett a jövőben a következő négy intézményre bizza:

1. Az államtanács, 2. a tartományi tanács, 3. a kulturális kamara és 4. a gazdasági kamara. Az államtanács tagjait a kormány javaslata alapján a szövetségi elnök nevezi ki, a tartományi tanács a tartományok képviselőiből, a tartományi főnökökből, helyetteseikből és a tartományi pénzügyi előadókból fog állni. Mindkét testületnek a szövetségi kormány mellett tanácsadó és rendelkező funkciója van. A kamarák tagjait az érdekesültek választják ki tagjaik sorából. A kulturális kamarában a tanítókon és nevelőkön kívül a szülők képviselői is helyet kapnak és természetesen a szabadfoglalkozásuk és művészek is.

A Magyarországra átszökött osztrák nemzeti-szociálista munkások meneküléséről a következőket jelentik:

Két nagy vállalat kapott megbízást az osztrák kormány nagyszabású utépitő programjának megvalósítására. A vállalatok a munka elvégzésére beszervezett munkásosztásokat táborokban helyezték el. A hatóságok csakhamar megállapították, hogy ezekben a táborokban erős nemzeti szociálista agitáció folyik. Megindították az eljárást a vállalatok ellen és

elhatározták a munkatáborok felosztatását.

A munkások előtt ekkor nyilvánvaló lett, hogy nemzeti-szociálista érzelmeik miatt internálótáborokban kapnak elhelyezést. A Magyarországra szökött munkások a Strem németújvári utszakaszon dolgoztak. Teljes ellátáson kívül napi ötven fillér zsoldot kaptak. Matterna építész-mérnök, aki a szökevény csoportot vezette, elmondta, hogy menekülésük már csak egy hajszálon függött. A csendőrségi autó fényszórója állandóan nyomukban járt és az utolsó pillanatban tudtak átvonulni a magyar határon. Fegyvereket nem hoztak magukkal, mindössze három revolvért, amit a hatá-

JÖN! CORSO!

ron átadtak a hatóságoknak. Matterna mérnök elmondta még, hogy egy újabb munkásosztag Szent-Gotthárdnál, a másik pedig Sopronnál fogja átlépni a határt az éjszaka folyamán, de egyik csoport sem érkezett meg és így sorsukról mit sem lehet tudni.

Tausitz berlini osztrák követ ma Bécsbe érkezett és egyenesen Dollfuss kancellárhoz ment, akivel hosszas tanácskozott. Tausitz váratlan hazaérkezése általános feltűnést keltett osztrák politikai körökben s utját a legutóbbi eseményekkel előállított helyzettel hozzák összefüggésbe.

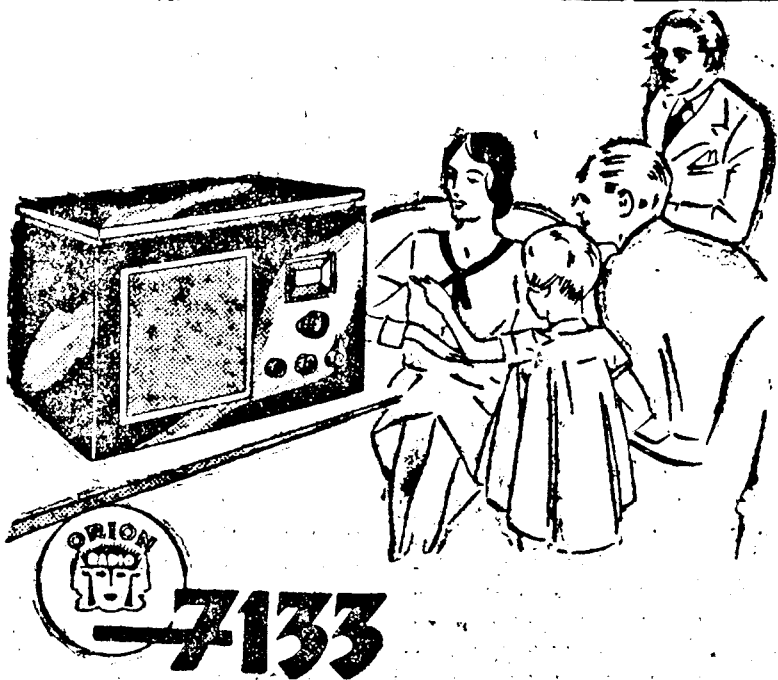
Sopronból jelentik: Az Ausztriából menekült nemzeti-szociálista munkások másik két csoportja késő estig nem érkezett meg és így azt hiszik, hogy azok Jugoszláviába tévedtek. A reggeli órákban autóval újabb négy politikai menekült érkezett ide: egy magántisztviselő és három diák. Elmondták, hogy előbb Grácba szöktek és úgy tervezték, hogy Csehországon keresztül Németországba menekülnek.

Az osztrák nemzeti-szociálisták újabb akcióival hozzák összefüggésbe azt a ma kiadott osztrák kormányrendeletet, amely Magyarország felé az összes határátlépési engedélyt visszavonja és a határátlépést kizárólag úlevéllel engedélyezi.

Drágul a szörme

Neuländernél még olcsó

Arad, Fischer Eliz-palota. 119

EGY MODERN KÉSZÜLÉK!

Orion, 3 lámpás super, tiszta, kellemes hang, a távoli állomások vétele is teljesen biztos, szelektivitása kifogástalan. Egygombos beállítás, hitelesített állomásnevekkel.

Egy készülék mindenki részére.

SUPER
ORION

A jövő héten döntenek Bucurestiben a városi és megyei interimárbizottságok sorsa felől

Marcus Mihály dr. képviselő, az aradmegyei nemzeti-liberálispart vezére, Groza János dr. megyei prefektus és Vulpe József kabinetigazgató Bucurestibe utaznak

Az aradvárosi és aradmegyei választott tanácsok sorsában — értesüléseink szerint —

a jövő hét folyamán jelentős fordulat következik be.

Amint ismeretes, Aradmegye és Aradváros választott tanácsainak működését — mint ismeretes — belügyminiszteriumi rendelettel felfüggesztették és amíg a megyei közigazgatás ügyeinek intézését teljhatalommal a megyei prefektusra bízta a kor-

nemzeti-liberális-part vezetője, képviselő, valamint Groza János dr. megyei prefektus, Vulpe József megyei közigazgatási kabinetfőnök hétfőn Bucurestibe utaznak, ahol a belügyminiszteriumban tartott tanácskozásokon elől a városi és a megyei interimár-bizottságok sokat vajudó kérdése is.

Világkörüli utra indult hat amerikai hidroplán

San-Franciscoból jelentik: Ma amerikai időszámítás szerint délután fél 3 órakor hat amerikai hidroplán startolt világkörüli repülésre. Az utirány első állomása Honolulu. Az esti órákban érkezett jelentések szerint a hat repülőgép zárt alakban közeledik Honolulu felé. A hidroplánok óránként 83 tengeri csomó sebességgel haladnak.

a legszebb amit valaha produkáltak!

CORSO-MOZGO mai műsora:

Bolvár—Stolz operette

A SZERELMES

HERCEG!

Mesébe illő csodás tengeri fejtételek, sok humor, pompás ötletek.

Liane Haid, Victor de Kowa, Paul Kemp.

Jegyeiővétel szombat, vasárnapra!

az egész emberiség filmje

mány, a városi közigazgatás vezetésére dr. Ursu Jánost delegálta főpolgármesterré, Constantinescu Sándort és Tatu Jánost pedig alpolgármesterekkel nevezte ki.

A belügyminiszterium intézkedése által előállított új helyzet főleg a városi közigazgatás ügyeinek vezetését nehezítette meg, amennyiben

a közigazgatási törvény számos indokolt esetben feltétlenül szükségessé teszi, hogy vagy egy interimár-bizottság, vagy pedig a városi polgárság által választott városi tanács döntsön.

Ezzel a közigazgatási törvény az alkotmány által biztosított városi önkormányzati elvet kívánja feltétlenül kifejezésre juttatni.

Tatarescu miniszterelnök azonban rövidesen értekezletre hívja össze a belügyminiszteriumba az egyes megyék és városok politikai, valamint közigazgatási vezetőit, hogy éppen ezeket a kérdéseket tárgyalják és a szükséges intézkedéseket mindazokban a városokban megtegye, ahol szükség van rá. Dr. Marcus Mihály, az aradmegyei

Ma szegedi halászlé, turóscsusza és lángos AUER-nál.

Havi abonama étlapszerint, **ebéd és vacsora 1000 lej.** Banketteknek külön teremek. Gratár speciál. Dankó Feri muzsikál.

Ujabb letartóztatások a Stavisky-ügyben

„A közvélemény nem hisz Stavisky öngyilkosságában!”

— hangzott el a francia Kamara izgalmas ülésén. — A Kamarában felvetik a bizalmi kérdést

Uccai harcokat robbantott ki Párisban a Stavisky-botrány

Párisból jelentik: Nemcsak Franciaország, de az egész világ közvéleménye fokozott érdeklődéssel tekintett a francia képviselőház mai ülésére, annál is inkább, mert mindenki tudta, hogy ezen az ülésen szóba kerül a már hírhedtté vált Stavisky-ügy, amelybe kis híján belebukott a francia kormány. A karzatokat zsúfolásig töltötte meg a közönség és az ülés megnyitásának pillanatában 400 képviselő foglalt helyet a padsorokban. Dalimier volt gyarmatügyi miniszter, akit tudvalevőleg a Stavisky-ügy bukttatott meg, mint képviselő jelent meg az ülésen. Buisson elnök megnyitó beszédében hangsúlyozta, hogy

a felháborodott közvélemény csak akkor nyugszik meg, ha őszinte, nyílt hangon szólnak hozzá,

ha semmit sem titkolnak el előtte és a bírói eljárást teljesen függetlenül, minden befolyástól mentesen, a puritán igazság jegyében folytatják le. A parlament kötelessége a köztársaság tisztességének, jóhírének megóvásáról gondoskodni. Chautemps miniszterelnök felszólalásában hangsúlyozta, hogy az egész képviselőházhöz intézi szavait.

— A vita során kölcsönösen súlyos dolgokat fogunk elmondani, — kezdte beszédét — arra kérem azonban a képviselőket, hogy ne engedjék magukat szenvedélyük által elragadtatni és őrizték meg nyugalmukat. A magam részéről tulajdonképpen nem is szónoklatot fogok elmondani, hanem könyörtelen és pártatlan tanuvalomást akarok tenni ebben az ügyben. Az ország érdeke megkívánja, hogy a közvélemény megkapja a kormánytól és a képviselőktől a kellő felvilágosításokat, úgy, hogy mindenki tisztán láthasson ebben a kérdésben.

Diplomaták és tábornokok Stavisky üzlettársai

Az első interpellációt Lagrange szociálista képviselő terjesztette elő, aki ismertette Stavisky multját, kifejtette, hogy hatalmas barátai voltak, több lap főrézvényese volt és így befolyást gyakorolhatott a közvéleményre. Beszért a rendőrség felelősségéről és megemlítette, hogy

a közvélemény nem hisz az öngyilkosságban és rendőrgyilkosságot emleget.

Chautemps ekkor felugrott és éles hangon tiltakozott a gyanúsítás ellen. Lagrange képviselő beszéde további során kifejtette, hogy az államot nem terheli anyagi felelősség. A biztosító társaság igazgatói vagy hanyagsággal, vagy bűnrészességgel vádolhatók. Stavisky vállalatának igazgatóságában diplomaták, tábornokok és magasrangú tisztviselők foglaltak helyet. A diktátorjelöltek a Stavisky-ügyet saját érdekükben akarták felhasználni, amikor azonban Aimard-t, a Liberté volt főszerkesztőjét letartóztatták, meggyőződhetek arról, hogy csalódtak. Lagrange végül annak megállapítását kérte, hogy milyen idegen befolyás érvényesül a francia sajtó egy részében, amely az utóbbi időben hitlerista propagandát fejt ki. A képviselő a legszigorúbb megtorló intézkedéseket követelte a Stavisky-ügyben.

A radikális-szociálista párt ma délután értekezletet tartott, amelyen megbízta Herriot volt miniszterelnököt, hogy a képviselőházban a Stavisky-ügyvel kapcsolatban bizalmi napirendi javaslatot terjesszen elő. A javaslat szerint a köztársasági rendszer első feladatai közé tartozik a közérkölcsök tisztaságának védelme. A képviselőháznak le kell rántania a leplet erről az ügyről és biztosítania kell az igazságszolgáltatás szabad működését.

A képviselőház bizik a kormányban és hiszi, hogy az meg fogja tenni kötelességét.

Reynaldi pénzügyminiszter ma délután törvényjavaslatot terjesztett a francia képviselőház elé a pénzügyi visszaélések megtorlására. A javaslat a legszigorúbban bünteti úgy az aktív, mint a passzív vesztegetést, tekintet nélkül arra, hogy azt polgári személyek, vagy köztisztviselők követik el. Azok, akik hatóságok megvesztegetése, vagy törvények megkerülése útján akarnak bizonyos manipulációkat végrehajtani,

hat hónaptól két évig terjedhető börtönnel és kétszáztól háromezer frankig terjedő pénzbüntetéssel sújthatók. Ha a vádlott tisztviselő vagy képviselő, akkor a büntetés 1—5 évig és 1000—10.000 frankig terjed.

Ugyanilyen mérvű büntetést kapnak azok a tisztviselők és alkalmazottak, akik valamilyen üzleti ügy számára információkat adnak. Ezzel az utolsó rendelkezéssel a Stavisky-ügyhöz hasonló eseteket akarják megakadályozni. Két évvel ezelőtt ugyanis a francia munkaügyi minisztérium volt az, amely köriratban ajánlotta Stavisky papírjait. Az „Intransigent” munkatársa nyomozást indított annak kiderítésére, hogy milyen vagyon maradt Stavisky után a nemzetközi fezőr, akinek kezén súlyos milliók fordultak meg,

mindössze néhány százezer frankot hagyott maga után.

Jelentős értéket képviselnek Staviskyné ékszerei, valamint az asszony híres ruhátára is. Stavisky vagyonát főképpen azok az ajándékok emésztették fel, amelyeket pótolhatatlan „barátainak” és „munkatársainak” kellett küldenie.

A késő éjszakai órákban hatalmas tüntetésekről, véres barrikádharcokról ad jelentést párisi tudósítónk

A jobboldali pártok a Boulevard St. Germainen óriási tüntetést rendeztek és az esti órákban megakasztották a boulevard forgalmát, majd valóságos közelharcot vívtak a kivezényelt rendőri és katonai karhatalommal. A tüntetések barrikádharcokká fajultak el és számos letartóztatás, rengeteg sebesülés történt. Az eseményekről az Aradi Közlöny párisi tudósítója az alábbi szenzációs jelentésben számol be:

A Kamara ülésének további folyamán Bonnet szociálista képviselő szólalt fel és szigorú, pártatlan vizsgálatot követelt a Stavisky-ügyvel kapcsolatban.

— Stavisky a sajtót használta fel manipulációinak lanszírozására — mondotta Bonnet, majd emelt hangon kérdezte: — Van-e még független sajtóorganum Franciaországban? Bonnet országos sajtóhivatal felállítását követeli a kormánytól. Beszéde további során kifejté, hogy a jobboldal a Stavisky-ügyvel kapcsolatban elégtételt akar kovácsolni magának, azonban ennek semmi alapja nincs, miután már 1932-ben folytatta Stavisky üzelmét. (Nagy zaj a baloldalon).

A Kamara ülését este 6 órakor rövid időre lezárták. Midőn újra folytatták, Dalimier gyarmatügyi miniszter emelkedett szólásra. Dalimier tisztán akarta szerepét a Stavisky-ügyben, amely lemondásra kényszerítette. Kijelentette, hogy a bayonne-i kötvények ügyében egyszer sem lépett közbe, sőt, amikor Dubarry kérte közbenjárását, egyszer s mindenkorra elutasított minden ilyen irányú kérést. A kötvények ügye egyébként is a kereskedelmi minisztériumhoz tartozik s ezért a gyarmatügyi minisztériumot nem terheli semmiféle felelősség.

— Egy dolog van a világon, amit többre becsülök minden miniszterségnél — kiáltotta befejezőül Dalimier — minden képviselőségnél s ez a barátaim tisztelete és szeretete, ami még megmaradt számomra...

A lemondott gyarmatügyi miniszter beszéde

A kalandornak naponta 10.000 frankra volt szüksége, feleségének pedig évente 100.000 frankot utalt ki.

Ajánlékai elkápráztatták azokat, akikre szüksége volt s akiket ajándékok tömegével halmozott el ilyenkor. A Bayonne-ban keresett milliók két év alatt szétszóródtak. A cikkíró a következő mondattal végzi riportját:

„Stavisky, a szélhámosok királya csaknem koldusszegényen halt meg...”

Itt írjuk meg, hogy Dubarit, a „Volonté” főszerkesztőjét és Aymardot, a „Liberté” volt főszerkesztőjét ma letartóztatták, Aymard bevallotta, hogy Staviskytól 50.000 frankot kapott, de tagadja, hogy ezért ellenszolgáltatást tett volna neki. Dubari nem tagadja, hogy Stavisky a Volontéé gyakran pénzelte. A bayonnei vizsgálóbíró kijelentette, hogy Banaure képviselő mentelmi jogának felfüggesztését azért kérte, mert kiderült, hogy Banaure választási költségeit Stavisky fizette és 15.000 frankos szabószámláját szintén ő törlesztette le.

Leleplezések Stavisky titkárjáról

A Stavisky-ügyvel kapcsolatban a Kamarában indítványt nyújtottak be, hogy az ügy felderítése érdekében

három hónapra függeszék fel valamennyi képviselő mentelmi jogát.

Ezenkívül még külön 12 interpellációt jegyeztek be Stavisky ügyében és valószínű, hogy a Chautemps-kormány ezeknek. letárgyalása után fel fogja önként vetni a bizalmi kérdést.

Az egyik horvát lap mai számában kideríté, hogy Staviskynek horvát származású titkárnoje volt, akit Krajnovics Máriának hívtak. A feltűnő szépségű titkárno, aki egy zágrábi lakatos nevelt leánya volt, fiatal korában került ki Párisba, ahol egy kabareában mint táncosno lépett fel. Itt ismerkedett meg Staviskyvel, aki titkárnojeként alkalmazta. A leány ettől az időtől kezdve nagyobb segítyeket küldött zágrábi hozzátartozóinak és nemrégiben beküldte vidéki nyaralója fényképét. A leány legutóbbi leveleit Marie Chrisomery néven írta alá és megemlítette, hogy Stavisky kívánta nevének megváltoztatását. A rokonok megmutatták az újságit az azt a levelet is, amelyben a leány egy orgiát ír le, melynek nyaralója volt a színhelye.

után Bonnaure jobboldali képviselő akart felszólalni, azonban szavait elnyomta a baloldali pártok s különösen a kommunisták zsvaja.

Thorez: Előbb fizesse ki a szabószámláját! (A közbeszólás arra célozott, hogy Bonnaure szabóját Stavisky fizette).

Hangok a baloldalon: Lámpavasra vele!

A következő felszólaló Dommagne volt, aki a kereskedelmi és munkaügyi miniszterek ellen vizsgálatot kért, miután szerinte ezek segítettek elhelyezni a bayonne-i kötvényeket.

Mialatt a Kamarában egymásután hangzottak el az interpellációk, a Stavisky-ügy hatalmas tüntetéseket robbantott ki a párisi éjszakában. Már az esti órákban a Kamara épülete előtt nagy tömeg verődött össze s a rendőrkordonon túl

heves összeütközésekre került a sor a jobboldali tüntetők és a rendőrség között.

A tüntetők főrészt fiatalemberekből és a szélsőjobboldal embereiből verbuválódtak. A rendőrkordon nem bizonyult elegendőnek a tüntetők szétoszlátására s ezért újabb rendőrsztagokat vezényeltek ki a Boulevard Saint Germain-re. A rendőri csapatok először azokat a tüntetőket akarták szétkergetni, akik a Boulevard Saint Germaine forgalmát akadályozták. Heves tusa fejlődött ki a rendőrség emberrel és a tüntetők között, végül sikerült a tömeget szétoszlátani és a tüntetés vezetőit: 12 fiatalembert letartóztatták. Az őrizetbevetettek között van a legfelsőbb bíróság egyik jónévi ügyvédje is.

A bulvár kávéházaik belső helyiségeikbe telepítették át vendégeiket. A rendőrség a tüntetések miatt megszállotta a Tuillériákat és megtisztította a Tuillériák terraszait, valamint a Szajna rakpartjait.

A tüntetések közben még hevesebb erővel robbantak ki St. Germainen.

Az Action Francaise és a hazafias ifjusági szervezetek ismét összeverődtek és a rendőrség kénytelen volt gumibotos rohamot intézni a tüntetők ellen. Heves közelharc fejlődött ki és ennek eredményeképpen számos letartóztatás történt. A tüntetők közül nagyon sokan kávéházakba menekültek, azonban egy többszáz főből álló csoport megszállta a St. Germaine egyik uccakereszteződését, úgy hogy

a karhatalom kénytelen volt a köztársasági gárda lovasságát kivezényelni, amely lovas-rohamot intézett a tüntetők ellen. Számos tüntetőt a lovak letapostak és iszonyu jagatás, a sebesültek kiabálása verte fel a bulvárt.

A rendőrség teherautókon akarta elszállítani a letartóztatottak csoportját, azonban a tüntetők kiakarták szabadítani társaikat és vad dulakodásba kezdtek a karhatalom embereivel. A tüntetők birtokukba akarták venni a teherautókat, azonban a rendőrség emberei elkeseredett küzdelmet folytattak a tüntetők ellen és hősies harcok árán sikerült urrá lenni a helyzeten.

A Boulevard St.-Germaine valamennyi kávéháza bezárt s a menekült tüntetők ismét az uccára kerültek. Ekkor újra hatalmas tömeg verődött össze s

a tüntetők kiemelték a házak vaskerítéseit, amelyekből barrikádokat készítettek. A barrikád olyan magas vastoronnyá nőtt, hogy elérte a felső villamos-vezeték s így a rendőrség nem tudta megközelíteni a zavargókat.

A vastorony érintkezése a villamosvezetékkel rövidzárlatot idézett elő és sötétség borult a Boulevard St.-Germainere, amelyen minden forgalom megbénult. Azokat a rendőröket, akik a vasbarrikádot elakarták távolítani, a tüntetők kövekkel dobálták meg s a házak lakói is csatlakoztak a tüntetőkhez s vízzel öntötték le a rendőröket. Végül teherautókkal sikerült a barrikádot szétrombolni és az éjszakai órákban a rendet valahogyan helyreállítani. A késő esti órákig több, mint 150 letartóztatás történt.

A gráci statáriális bíróság halálra ítélte egy gyújtogatót

A halálos ítéletet végrehajtották — Uj statáriális per készül

Grácból jelentik: A statáriális bíróság ma halálra ítélte egy Strausz Péter nevű csavargót, aki bosszúból, mert csekély alamizsnát kapott, felgyújtotta egy gazdaember házát. Amikor a halálos ítéletet délből kihirdették, Strausz a bírói emelvény elé lépett és így szólt:

— Kérem, hogy hagyják meg életemet. Ez volt az utolsó ostobaság, amit cselekedtem.

Az ítélet kihirdetése után Strauszt nyomban a siralomházba vitték és megkezdtek az előkészületeket az elítélt kivégzésére. Strausz Péter kegyelemért folyamodott Miklós elnökhöz, ugyancsak kegyelemre ajánlotta Karinthia tartománya. Az elnök azonban az osztrák alkotmányok értelmében csak akkor gyakorolhatta volna kegyelmet, ha erre a kormánya is érdemesíti az elítéltet. A Dollfuss-kormány azonban nem kért kegyelmet Strausz Péter részére. Ezt viszont osztrák politikai körökben arra magyarázzák, hogy a kormány példát akart statuálni. Az utóbbi időben a statárium bevezetésével ugyanis nemhogy csökkentek volna a terrorcselekmények, hanem egyre gyakrabbakká váltak. Ezzel az ítélettel a büneseteket akarja az osztrák kormány megfékezni.

Délután három óra 25 perckor akasztották fel az elítéltet. Az ítélet végrehajtásánál csakis hivatalos személyek jelenhettek meg és még újságírókat sem engedtek a törvényszék udvarára, ahol a kivégzés történt. A halál az akasztás után négy perccel következett be.

Bécsből jelentik: A gráci statáriális tárgyalás után, a jelek szerint, újabb statáriális tárgyalás lesz Leobenben. A bécsi tartományi törvényszék elnöki hivatalában csütörtök délelőtt zárt ajtók mögött

Harminc diákot kicsapott a debreceni egyetemi tanács

Debrecenből jelentik: A zavargások ügyében az egyetemi tanács legutóbbi ülésén 30 hallgatót, akikről beigazolódott, hogy a sorozatos tüntetéseknek ők voltak a szervezői, kicsapott. Ma délelőtt megjelent az egyetem rektora előtt két diák, akik bejelentették, hogy ők is aktív részt vettek a mozgalmak vezetésében és ennek ellenére sem szerepel a nevük a kicsapott diákok között. Ezért kérték, hogy a rektor vétesse fel az ő nevüket is a névsorra. A rektor igyekezett őket lebeszélni tervükről, de miután megmaradtak kérésük mellett, felvették őket is a névsorba. A két diák ezután eltávozott az egyetemről, majd társaik tüntető menetéhez csatlakoztak, amely bejárta az egész várost. Egy szakasz rendőr vonult ki a tüntetők ellen és a felosztatás közben 19 diákot előállítottak. A beiratkozási sztrájk egyébként tovább tart, úgy Debrecenben, mint az egész országban.

izgalmas tanácskozás kezdődött, amelynek tárgya hir szerint súlyos politikai büncselekmény volt, amelyet Leobenben követtek el.

Közelebbi részleteket erről a büncselekményről nem lehetett megtudni, tény azonban, hogy az ügyet a politikai ügyész referálta, aki azt indítványozta, hogy szólítsák fel a jelenleg Grácban tartózkodó statáriális bíróság tagjait, utazzanak Grácból azonnal Leobenbe és kezdjék meg sürgősen a leobeni büncselekmény ügyének tárgyalását.

Borzalmas családirtás Offenbachban

Meggyilkolta gyermekét és öngyilkos lett egy harmincöt éves asszony

Offenbachból jelentik: Borzalmas családirtás történt Offenbachban. Braun Augusta 35 éves asszony, aki együtt tartózkodott lakásában két legfiatalabb gyermekével, rávetette magát a két kisleányra és megfojtotta őket. Amikor a harmadik gyermek hazatért, ezt is meg akarta fojtani s e célból törülközőt csavart a nyaka köré.

A 12 éves gyermeknek azonban sikerült kezét a törülköző és saját nyaka közé csusztatnia, úgy hogy az anyja nem tudta megfojtani. A dulakodás zajára a szomszédok besiettek a lakásba. Amikor Braunné a szomszédokat meglátta, második emeleti lakásának ablakából az uccára vetette magát és olyan súlyos sérüléseket szenvedett, hogy néhány perc múlva meghalt.

Január végén tárgyalják Duca gyilkosának bünpörét

A tárgyalásra megidézik Sinaia állomásfőnökét

Bucurestiből jelentik: A Curentul szerint Duca miniszterelnök gyilkosának, Constantinescunak január végén kell bíróság elé állnia, hogy tettéért az igazságszolgáltatás előtt feleljen. A lap szerint a Legfelsőbb Semmitőszék második szekciójának elnöke, a jelenleg külföldön időző C. Rădescu dönti el, milyen bíróság elé kerül a merénylő, valamint két büntársa. Még eldöntetlen ugyanis, hogy Constantinescu és társai esküdtszék vagy hadbírótság elé kerülnek-e tettükért és ebben a kérdésben Rădescu elnök lesz hivatott dönteni. A bucaresti-i lap lehetségesnek tartja, hogy Constantinescu és két társa a Marzescu-törvény alapján kerül bíróság elé, míg az ügyben letartóztatott többi vaspárdista felett a büntetőtörvény alapján, büntársként, illetve értelmi szerzőként mondanak ítéletet.

A sinaiai merénylet nyomozása során, a

Nem bírom tovább

Megöl a fejfájás, a fejfőrcsök napról-napra sűrűbben kínoznak és úgy érzem, mintha abroncsba szorítanák a fejemet.

— Mit csinálhat. On kétségbeesésében? De hogy ne szenvedjen és kínlódjon tovább, vagy olyan gyógyszerekkel kísérletezzék, amelyek vagy egyáltalán nem használnak, vagy esetleg árthatnak is, ajánlunk Onneg egy olcsó egyszerű és kitűnő orvosságot, amelyet úgy a külföldön, mint nálunk már régóta használnak és amely elsorendűen bevált. Olyan készítmény ez, amelynek összetételénél fogva csodás hatása van fejfájás és idegzsába ellen.

Megtalálja minden gyógyszer-tarban és dropériában. A neve:

ALGOCRATINE

nyomozást vezető katonai bírák úgy intézkedtek, hogy Bucurestibe rendelik a sinaiai állomás főnökét, aki maga is szemtanúja volt a merényletnek. Az állomásfőnök vallomása ki egészíti majd az eddigi vallomásokat. Ez az ügy egyébként a befejezéshez közeledik. Ha a nyomozás lezárul, az iratokat átküldik a II. hadtesthez, az ilfovi katonai ügyészséghez. Erre valószínűleg a jövő hónap elején kerül sor.

Central-Mozgó: A CIGÁNYKIRÁLY. Film-csodás táncokkal. Főszereplői: José Mojica, a gyönyörűhangú spanyol tenorista és Rosita Moreno, a kivételes táncudású filmsztár.

Select-Mozgó: Premier, LUCIE ENGLISH rendkívül mulattató vígjátéka: JÉGCSAP KISASSZONY. (Die kalte Mamsell.)

Színház—Művészet—Irodalom

Kretschmayer Bruno zongora-estje a Minorita Kulturházban

Egy fiatal, felfelé ivelő muzsikuskarrier magas színvonalat jelentő szakaszáról volt alkalmunk tegnap este megállapítani, hogy ez máris egy igazi művészi nivó határozott formájának kialakulását jelenti. Kretschmayer Bruno, a Berlinből hozzánk visszaszármazott fiatal zongora-művész, aki már egy év előtti hangversenyén és később Pataky Veronika táncművésznő nagysikerű estélyén figyelemreméltó tanujelét adta képességeinek, mostani hangversenyén igen nagy haladásról tett tanubizonyosságot. A hozzáfűzött ígéretek most már valóra válnak, mert zongorázó technikájával, a művek szerkezeti felépítésével, elgondolásával artisztikus, élvezetes estét szerzett hallgatóinak.

Bach—Bussoni Chaconejét klasszikus stílusban, átgondoltan és szépen kidolgozott formában hallottuk. Debussyben hangulatos, pittoreszk és technikailag felkészült volt az előadó, Liszt koncert etüdjében technikai tudást, pontosságot és művészi kvalitást kaptunk. Chopin B-moll szonátájának és G-moll balladájának előadásában őszintén élveztük a remekművek tartalmi szépségeit és az előadó stílérzékkel párosult reflexióit.

A Minorita-Kulturház termében megjelent közönség nagyon hálás volt és sokat tapsolta a mind kiválóbb értékeket adó Kretschmayer Bruno zongorajátékát. Most már aztán hátra vannak a művész életében elkövetkező nagy életmegélések: nagy öröme, fájdalmak, szenvedélyek, csalódások és beteljesülések, amelyek döntő, igazi nemes patnával acélozzák és ajándékozzák meg a művész egyéniségét. Ha nem is beethoveni és schumanni tüzpróbákon, de az élet ilyen meredek, izgalmas hullámainak lendülésén kell keresztül történni a művésznek, amíg egyéniségének artisztikus komplexuma még meggyőzőbben, hatalmasabban és átütőbb lendületekkel szólal ki az ő művészetéből.

(W. dr.)

A bucaresti-i Ventura-színház szenzációs vendégjátéka

A nagy sikert aratott „Riri” című vígjátékot adja elő a társulat Aradon február negyedikén.

A bucaresti-i Ventura-színház turnéja kétségfelenül a szezon egyik legnagyobb eseménye. A társulat a Bucarestiben 150 előadást elért „Riri” című pompás vígjátékot adja elő ugyanazokkal a szereplőkkel, akik a darabot a fővárosban is sikerre vitték. A társulat magával hozza a bucaresti-i díszleteket, úgy, hogy a vígjáték elsőrendű kiállításban kerül színre Aradon. A „Riri” az a darab, amely a közönség minden rétegének tetszését megnyeri. Szípkázó jókedv, fölényes humor, érdekesítő mese, mulatságos szituációk, amelyekben utánozhatatlan kedvesség vonul végig, jellemzik ezt a vígjátékot.

A darab témája égetően aktuális. A bájos és energikus Riri szerepében Lény Caler, a román színpadok kitűnő vígjátékszínesznője, pályafutása legragyogóbb alakításával szolgál a közönségnek.

Anny Ondra legújabb filmjében lép fel Surhoff Grete volt aradi szépségkirálynő

Az Aradi Közlöny szépségkirálynő-választásának egyik győztese karriert csinált — Szerződési ajánlat Hollywoodból — Surhoff Grete utja a hírnév felé

Nagyon sokan kísérik szeretetteljes érdeklődéssel Aradon a szüleiével Prágába költözött feltűnő szépségű Surhoff Grete sorsát. Az Aradról elszármazott urileány — mint arról egy ízben már beszámoltunk — Prágában filmszínésznőnek készült s egy éven keresztül szorgalmasan tanult csehül, hogy elindulhasson a karrier felé vezető úton. Surhoff Grete feltűnő szépsége már Aradon is dicsőséget szerzett számára: az Aradi Közlöny emlékeztetés szépségkirálynő-választásán Tamásdan Octavia mellett első udvarhölgy lett s miután az izlések különbözők, nagyon sokan voltak, akik őt jelölték ki a szépségkirálynői cím viselőjéül.

Surhoff Greteről most olyan hírek érkeztek Aradra, amelyek arról számolnak be, hogy az Aradi Közlöny szépségkirálynője elindult a karrier útján... A prágai Barrandor-filmgyár előnyös feltételek mellett szerződtette s a közkedvelt, bájos aradi urileány egyre-másra játszik a nagyszabásúnak ígérkező cseh hangosfilmekben. Surhoff Gretenek kettős szerencséje volt: az egyik az, hogy a német filmgyártás egy irányba való tolódásával az európai filmmetropolis Prágában fejlődött ki. A csehszlovák főváros mellett a modern filmtechnika tökéletes berendezésével felszerelt kis Hollywood épült: a Barrandor-filmgyár telepe s hatalmas arányokban megindult itt a filmgyártás. A másik szerencséje az volt, hogy nagyszerű pártfogót kapott anyai nagybátyja személyében, aki a csehek legnevesebb filmrendezője s évekig kint élt Hollywoodban. Most, hogy Prága lett az európai filmvilág központja, hazahívták dr. Preisngert Hollywoodból és kinevezték a Barrandor-filmgyár igazgatójának.

A Barrandor-filmgyár Aradról elszármazott ifju filmcsillagáról sokat tud beszélni Moskovitz Zita, az aradi társaságokban ismert fiatal urileány, akit baráti kapcsolatok fűznek Surhoff Gretehez s aki a napokban kapott levelet Prágából. A levélben Surhoff Grete beszámol arról, hogy *állandóan kint dolgozik a filmvárosban s napi 500 lejnek megfelelő fizetést kap*, ami a mai körülmények között elég szép fizetés egy kezdő mozsínésznőnek! Nagyszerűen megtanult a német nyelvtudása mellett csehül s így a készülő hangosfilmek mindkét változatában játszhat.

— Borzasztóan el vagyok foglalva! — írja a szép Grete Prágából — de hát dolgozni kell.

hiszen itt egészen más világ van, mint odahaza, Aradon... Nálunk nem is számít az olyan lány, akinek nincs foglalkozása s az egzisztencia alapítása éppen úgy kötelező a leányokra, mint a férfiakra. Talán nyáron szakíthatok annyi időt magamnak, hogy ellátogassak hozzátok, Aradra...

Surhoff Grete azért ma is aradinak érzi magát s az ezerfényű cseh filmvárosból is hazagondol, Aradra. Leveleinek további folyamán leírja, hogy a hangjával is szerencséje van, mert nem magas színezetű, inkább *hajlékony alt-hang s mint ilyen, rendkívül alkalmas hangosfilmre*. Egyelőre Vlasta Burian és Anny Ondra legújabb filmjében játsza a szubrettszerepet, de messzebbmenő tervei vannak: Németországba, Jugoszláviába készül tanulmányutra.

Nagyszerű szerződési ajánlatot kapott egy hollywoodi filmgyártól

s nagyon szeretne Amerikába menni, de nagybátyja s a Barrandor-filmgyár nem engedi. Nagybátyja azt mondja, hogy egyelőre tanuljon, szerezzon rutint magának s csak azután jön Amerika! Mindenesetre szorgalmasan tanul angolul és készül az amerikai utra...

Az új filmszöveg édesanyja: Surhoff Vilmosné viszont Moskovitz Zita édesanyjának írt levelet. Surhofféknak nagyszerűen jövedelmező gyors-mosodájuk van Prágában. A mosodát amerikai mintára a legmodernebb felszereléssel rendezték be és tíz perc alatt végzik el a ruhatisztítást. Most nagyobb üzlethelyiséget vettek ki Prága legforgalmasabb útján és nagyon megelégedettek ottani életükkel. De azért mégis visszavágyának Aradra, ahol husz esztendő töltötték el... Nagyszabású terveik vannak: Surhoff Vilmos ebben az esztendőben megkapja mint volt cseh állami tisztviselő nyugdíjogosultságát s akkor felhagynak az üzlettel, visszatérnek Aradra — pihenni. Legszebb álmuk egy kis ház Aradon, ahol visszavonultan, csendesesen élhetnek és sütkérezhetnek leányuk felfelé ivelő karrierjének fényében...

Aradon nagyon sokan fogadják örömmel Surhoff Grete szerencsésjét és nagy érdeklődéssel, szeretettel várják az első filmet, amelyben viszontláthatják az Aradról elszármazott urileányt mint filmprimadonnát. Surhoff Grete az Aradi Közlöny szépségkirálynőválasztásáról elindult a világhír felé...

URANIA
GEORG O'BRIEN

HOLNAP, SZOMBATON
ARADON PREMIER!

A SASOK FÉSZKE

(SASKESELYÜ)

URANIA

A szezon legszórakoztatóbb cowboy filmje.

MAUREEN O'SULLIVAN.

Ude fiatalság, magával ragadó humor hatja át Lény Caler „Riri”-jét, aki nemcsak a kacajt váltja

kl a nézők soraiból, de meghódítja a közönség szívét is. A bucaresti-i sajtó hasábos cikkeiben

emlékezett meg Lény Caler legújabb alakításáról, amely egyike volt az idei szezon legkiemelkedőbb sikereinek. Aradon a darab a fővárosi előadás kitűnő szereposztásában kerül előadásra Lény Caler-rel, C. Timica-val és V. Ronea-val a főszerepben. A többi szerepeket Renée Annie, Silvia Dumitrescu és a Ventura-színház több elsőrendű tagja alakítja.

* Színházi műsor. Pénteken este nagyszabású ökölvívó attrakció a színházban Énekes István és társainak vendégszereplése. Szombat este 9 órakor A. bérletben: Bolondóra. (Az aradi származásu, nagyhirű zeneszerző: Szántó Mihály operett-slágerének premierje, nagyszerű kiállításban, pompás előadásban. Vasárnap délután 3 órakor: Bolondóra. (Operettújonság). 6 órakor: Több, mint szerelem. (Vígjátékújonság, mérsékelt helyárrakkal). Este 9 órakor: Bolondóra. (Operettújonság, B bérlet).

* A „Bolondóra” az idény nagyszerű sláger-operettje szombaton hódítja meg a közönséget. Igen indokolt az az érdeklődés, amit a közönség a régi, kedves ismerős Szántó Mihály operettjének szombat esti premierje iránt megnyilvánít. László Aladár, a kitűnő budapesti író, aki főleg a humor terén otthonos, végtelenül szellemes librettóját a legnagyobb cseh muzsika festi alá és a

szövegben, muzsikában egyaránt kiváló operett nagyszerű előadás viszi Aradon sikerre. Felhő Ervin, aki ifi Szendreyvel egy szíáni ikerpár szerepében karöltve a kacagtatás biztos zálogát jelenti Timár Ila a balatonyöngyvei polgármester lányát alakítja bravúrosan, nagyszerű szerepe van Somlay Juliának, a társulat kitűnő szubrettnője, a kitűnő táncoslábú Dálnoky Dudusnak, az állandóan meglepetésként ható Hegyessy Magdának, Tunyogh Péternek, Kozmának, Kunak, Lenkeynek, Gömör Emmának, Bársonynak és a többi szereplők sorának. Az operett nemcsak szombaton, de vasárnap délután 3 órakor és este 9 órakor is műsordarabja a színháznak.

Ezen szelvény felmutatója

Kiss Rózsa

táncművésznő
növendékek által reudezett

15 éves jubileumi tánckurzuson

kivételesen

100.— lejért

vehet részt.

Tanórák kedden és pénteken 6—8 és 9—11-ig
a Fehér Keresztben.

183

Letartóztatták

a budapesti Kereskedelmi és
Közvetítő Bank igazgatóját

A kölcsönt kérő felektől kezelési díjakat vettek fel, de a kölcsönt nem folyósították

Budapestről jelentik: Nemrégiben hirdetések jelentek meg több budapesti és vidéki lapban: a budapesti Kereskedelmi és Közvetítő Bank Rt. kölcsönt kínált ingatlanfedezet ellenében. Az ügyfeleket Pfeiffer László Mihály, a bank igazgatója fogadta, közölte velük, hogy hajlandó kölcsönt folyósítani ingatlanfedezetre, természetesen azonban előbb fel kell becsülnetni az ingatlanokat. Ezen a címen és egyéb adminisztrációs költségek fejében, 40—60—80 pengőket vettek fel a jelentkezőktől. A bank megbízottja meg is nézte az ingatlanokat, de aztán különféle kifogásokkal huzták, halasztották a dolgot és végül nem szavazták meg a kölcsönt. Az adminisztrációs költségek fejében felvett összegeket nem térítették vissza.

Az üzletfelek közül sokan megkárosítva érezték magukat s a rendőrséghez fordultak. Egymásután érkeztek a feljelentések. Rövidesen huszonnégy panasz gyűlt össze és az üzletfelek többszer pengőt követelnek a bankon. Pfeiffer László Mihályt a rendőrségre idézték és ma reggel előzetes letartóztatásba helyezték. Holnap adják át az ügyészségnek és a vizsgálóbíró dönt majd további sorsáról.

— Részletekben is lehet újból adót fizetni. Doctor Vazul aradi behajtási pénzügyigazgató az alábbiakra hívja fel az adózók figyelmét: Mult év november végén a pénzügyminisztérium utasítására megszűnt az adóknak árverés utján való behajtása. A minisztérium ma körlevélben úgy rendelkezett, hogy az adókat ismét árveréssel is hajtásák be az adóhivatalok és hogy fizetési halasztást kizárólag a pénzügyminisztérium adhat. Az adók ismét részletekben is fizethetők, de csak az esetben fogadják el a részletfizetést, ha a hivatalos könyvekből megállapítják, hogy nem olyan adózó kéri a részletfizetést, aki mindig nehezen tett eleget adófizetési kötelezettségének, mert ilyen esetben a hátralékot, illetve a folyó év utolsó negyedére járó adót egy összegben inkasszálja a kincstár. Az adóhivatalnak nem az a célja, hogy árverésekkel teljesen meggyőngitse az adózók anyagi helyzetét, hanem az, hogy gondoskodjon az állam bevételeiről, amelyek nélkül a kincstár nem tudna eleget tenni kötelezettségeinek.

— Liliomtiprással vádolva került ma az aradi törvényszék elé Jung Ágoston 72 éves savarsini kereskedő, akit azzal vádolták meg, hogy egy kilenc éves kisleányt becsalt lakásába, majd erőszakot követett el ellene. Az ügyben, zárt tárgyaláson, ma ítélték az aradi törvényszék. A védelem tagadta a vádat és azt állította, hogy a községbeli szülésznő bosszúból rábirta a kisleányt ilyen vallo más tételére. A bíróság számos tanut hallgattott ki, — többek között a kisleányt is — majd liliomtiprás helyett könnyű testisértésben mondotta ki bűnösnek a savarsini kereskedőt, akit harminc napi fogházra ítélte.

BERLITZ-NYELVTANOK

190

minden nyelven SÁNDOR FERENCNÉL.

— Vadásztrofea-kiállítást rendeznek Bucurestiben. A földművelésügyi minisztérium ma Aradra érkezett leiratában értesítette a vadászati felügyelőséget, hogy ez év tavaszán vadászati trofea-kiállítást rendez Bucurestiben. A vadászati felügyelőség felhívja azokat a vadászokat, akik szép és érdekes trofeákkal részt akarnak venni a kiállításon, hogy ezt a vadászati felügyelőség előtt jelentsék be. A felügyelőség a jelentkezésekről kimutatást készít és felküldi a minisztériumba. A kiállítással kapcsolatban egyébként a vadászati felügyelőség készséggel szolgál az érdeklődőknek bővebb felvilágosítással.

— Aradi rendőri hírek. Kaitor Sándor Alexandrescu-ucca 32. szám alatti lakos ismeretlen tettesek ellen feljelentést tett a rendőrségen, akik két autókereket loptak el tőle — Ugyancsak lopás miatt tett feljelentést Szentgyörgyi Emil Bud. Carol 65. szám alatt lakó divatkereskedő, aki elmondta, hogy padlására törtek be, ahonnan néhány száz lej értékű holmit loptak el. — Csipkai Mihály Olar községbeli gazdálkodó iratait és 800 lejn. készpénzét ellopták az állomáson. — Az ügyekben az aradi rendőrség vizsgálatot indított.

BELÜGYMINISZTERI RENDELET:

Az aradi színház három elsőrendű tagjának el kell hagyni az ország területét

Timár Ilának, Somlay Juliának és Thunyogy Péternek lejárt a tartózkodási engedélye

Az aradi magyar színtársulat kulisszái mögött már napok óta suttognak arról, hogy a belügyminisztériumtól rendelet érkezett az aradi állambiztonsági hivatalhoz, amelyben felszólítják, hogy az aradi magyar színtársulat külföldi állampolgárságu tagjait hivatalosan értesítse, hogy tartózkodási idejük lejárt és ezért haladéktalanul el kell hagyniuk az ország területét.

A miniszteri rendelet, amelyet egyébként maga Inculet belügyminiszter irt alá, egy minisztertanácsi határozatra hivatkozik, amidőn sürgeti a tartózkodási és játszási engedélyek felülvizsgálását és a lejárt engedélyekkel rendelkező művészek felszólítását az ország területének elhagyására.

A rendelkezés Aradon a társulat három legnélkülözhetetlenebb tagját, Timár Ilá primadonnát, Somlay Julia szubrettet és Thunyogy Péter bonvivánt érinti.

akik valamennyien magyar állampolgárok, játszási engedélyük valóban lejárt, de viszont a színházi törvény minden állandó magyar színtársulat számára legalább is három külföldi honosságu színész alkalmaztatását teszi lehetővé állandó jelleggel s így a színtársulat most nem tudja, hogy a törvény utasításai, vagy a miniszteri rendelkezés diszpozíciói az irányadók?

A hatóságok szerint a színtársulat igazgatóságát annyiban nem érintheti katasztrófálisan a három kitűnő színész kiutasítása, mert a kerületi színészszövetség jelentése értelmében ugyanebben a szerepkörben több román

— Kilakoltatási per egy aradi ügyvéd ellen. Érdekes kilakoltatási per folyik hosszabb idő óta egy aradi ügyvéd ellen. Az ügyvéd ugyanis az utóbbi időben úgy költözött el több lakásából, hogy kilakoltatták, mert nem fizette ki a házbért. Legutóbbi kilakoltatása alkalmával butorait felcsomagolta egy szekérre és úgy indult lakást keresni. Egy közismert aradi gyáros házában kapuján kint függött a kiadó lakást jelző cédula és az ügyvéd csakhamar betért ebbe a házba, amelynek tulajdonosa előtt úgy mutatkozott be, hogy vidékről költözött be Aradra. Az első havi házbért azonnal ki is fizette, azóta azonban egyáltalán nem fizetett házbért. A háztulajdonos, aki közben megtudta, hogy az ügyvéd nem vidékről költözött Aradra, kilakoltatási keresetet indított az aradi ügyvéd ellen és a keresetben felemlíti azt is, hogy az ügyvédet már több ízben kilakoltatták. Az érdekes ügy a közeljövőben kerül tárgyalásra.

Szerzők egymás között

— Legutóbbi darabomnál a közönség valósággal tombolt, de én még sem mentem a függöny elé.

— Nagyon helyesen tetted. Ha az ember veszélyes helyzetben van, jobb, ha kikerüli a bajt.

— Az Aradi Nyugdíjasok Kölcsonös Segélyző Egyesületének hivatalos közleménye. Közöljük, hogy január hó 13-án, szombaton délután 4 órai kezdettel választmányi ülést tartunk, melyre a tagok teljes számban való pontos megjelenését kérjük. Egyben értesítjük érdekelt tagjainkat, hogy az 1934. évre érvényesített arcképes igazolványait már átvehetik. Mindazok pedig, akik arcképes igazolványukat nem hozták be, haladék nélkül adják be nyugdíjkönyvükkel együtt, mivel érvényesítés nélkül nem használhatók. Végül kérjük mindazon tagjainkat, akik a tagdíjakkal hátralékban vannak, azokat jogigényük csorbitatlan megóvása érdekében lehetőleg mielőbb fizessék be. Elnökség.

2 éves száraz

I^a cser-
gyertyán és
bűkk

Tűzifák

legolesőbb

179

AUFRICHT-nál

Cal. Victoriei 1-2. Gyermekek köra mellett. Telefon 69

állampolgár színész áll jelenleg is állás nélkül, tehát az aradi színház előadásainak folytonosságában komolyabb zavarokat nem okozhat három tagjának kiválása. Ezzel szemben a színház igazgatósága azon az állásponton van, hogy a három szerepkör kvalitatív betöltése, annak ellenére, hogy valóban vannak állás nélküli magyar színészek Erdélyben, szinte a lehetetlenséggel határos feladatok közé tartozik.

Dr. Groza János aradmegyei prefektus, az aradi magyar színtársulat három elsőrangú tagjának kiutasításával kapcsolatosan a következőket jelentette ki:

— A kiutasítást elrendelő miniszteri rendelet valóban megérkezett Aradra. A rendelet minisztertanácsi határozatra hivatkozik és éppen ezért

a módosítását is csupán egy újabb minisztertanácsi határozattal lehetne keresztülvinni.

Mindaddig, míg ez a tény be nem következik, én a magam részéről — annak ellenére, hogy a színjátszás komoly barátja vagyok, — nem tehetek egyáltalán semmit, minthogy érvényt szerzek kötelezőszerűleg a minisztérium rendeletének.

Az aradi magyar színjátszást kétségkívül érzékenyen érinti a három kitűnő színész elvesztése, akiket az aradi színházbajáró közönség az alatt a rövid idő alatt is, amennyit nálunk töltöttek, valóban szívébe fogadott. Értésüleink szerint, még nincsen veszve minden remény, hogy esetleges politikai intervenciók utján, az utolsó pillanatban sikerül megmásítani a belügyminisztérium ismételt rendelkezését.

— Öngyilkos aradi cselédeány. Ma ebéd után öngyilkosságot kísérelt meg a Strada Eminescu 2. szám alatt egy 19 éves cselédeány. Két órákor értesítették az aradi mentőket, hogy a Strada Eminescu 2. számú házában valaki öngyilkosságot kísérelt meg. A mentők néhány percen belül megérkeztek a helyszínre, ahol eszméletlen állapotban találták Kovács Aurelia 19 éves cselédeányt. Kovács Aurelia marószódát ivott és ezért a mentők nyomban gyomormosást alkalmaztak, majd beállították az aradi kórházba. Addigra annyira javult az állapota, hogy a rendőrség emberei ki is hallgathatták. Kovács Aurelia elmondta, hogy munkaadójával összeszólalkozott és emiatt akart megválni az élettől. Az öngyilkosjelölt állapota kielégítő és valószínűleg néhány napon belül elhagyja a kórházat.

— A romániai Berlitz-iskolák igazgatósága közli, hogy az aradi iskola első tanfolyamai 1934. január 15-én kezdődnek. A beiratkozások már megkezdődtek és állandóan folynak. Felvilágosítás nyerhető naponta reggel 8-tól este 21 óráig a Bohus-palota I. emeletén, Str. Romanului 3.

— Korcsolyázni volt-e, avagy csak elkisért valakit ebben a zimankós, hófúvásos időben s nemde, aig menekült meg a hűlés helyett egy kis máhával. Hogy a jövőben ettől a kellemetlen érzéstől mentes legyen, vegyen magához egy dobozocskát „Algocratin”-t, mely Önnek nélkülözhetetlen!

— Turnuseverinből is körözik az Aradon letartóztatott szélhámost. A mai napon Turnuseverinből távirati körözés érkezett az aradi rendőrségre, amelyben az ottani rendőrség közli, hogy az Aradon tartózkodó Pavarbel Péter nevű 27 éves turnuseverini lakost tartóztassák le és kísérik le Turnuseverinbe. Pavabelt — mint ismeretes — néhány nap előtt az aradi rendőrség csalásért letartóztatta. Mint Turnuseverinből közlik, a szélhámos különböző csalásain kívül házasság-szédelgést és erőszakos merényletet is követett el Kiderült, hogy többször járt Aradon, ahol minden alkalommal jó módu magánzónókkal ismerkedett meg és azokat lecsalta Turnuseverinbe, majd amikor pénzükből kifosztotta őket, kidobta áldozatait az uccára. A rendőrség most állítja össze bünlajstromát s ha ezzel elkészülnek, lekísérik Turnuseverinbe.

Pilisiné kozmetika

Verbos-ház (Minorita-templommal szemben.) — Mindentféle szépséghibák szakszerű eltüntetése.

A VILÁG TRÓNJA

A világ legtekéletesebb rádióállomását Marconi építette a pápa számára...

A Vatikán-állam kertjének egyik dombján, karsu antennatorony acélvázával mellett Marconi építette meg a pápa birodalmának rádióállomását

(COPYRIGHT by JÓB PAÁL. Minden jog fenntartva. Utánnomás még kivonatossan is tilos.)

Amikor ezeket a sorokat papírosra vetem, egy fotográfia fekszik előttem az asztalon. Drótok futnak körbe faállványok között és fekete felöltőben, cilinderral a fején, Marconi magyaráz a drótok között. Vele szemben a pápa. Figyelmesen hallgatja a magyarázatot. A levegő titkainak kutatója az ultrarövid hullámokról tart előadást a szent atyának. Jobbról tőle feketé reverendában egy jezsuita páter: Giuseppe Gianfranceschi, a Vatikán rádióállomásának igazgatója. Tudós professzor, osztályelnöke a vatikáni akadémiának.

Most itt ül szemben velem és órákon keresztül kalauzol abban a sárgára festett épületben, amelyben a világ legtekéletesebb és legmodernebb rádióállomását rendezte be a pápa grófja: Marconi.

Elefántcsontszínű diktafon áll az íróasztala mellett. Edison ajándéka. Ennek a diktafonnak a párja a pápa dolgozószobájában áll. Megvallom: kissé különös nekem a látvány... A modern technika vívmányai és egy jezsuita páter... Meg is mondom neki... De a professzor jóságos szavakkal int le:

— Mi különös van ebben? Vajjon nem-e a Jézusrendi atyák voltak mindig pionirjai a tudományoknak? Kik vezetik a Csendes Óceán közepén a tájfun-intézetet? Jezuista páterek. És kik kutatják a természet titkait a pekingi egyetemen? Az én rendtestvéreim. Nekem azt a feladatot adta a Mindenható, hogy a mindenség hullámaival dolgozzam. És a mindenség akarát látom abban, hogy ebben az intézetben talán többet és tekéletesebbet tudunk elérni, mint más pontján a földnek...

A vatikáni rádió munkája

A vatikáni rádióállomás kétféle hullámhosszal dolgozik. Dél előtt 19.84 méteres és este 50.26 méteres hullámokat küld széjjel az ürbe. Rövid hullámainak frekvenciája dél előtt 15.123, este hét-kor pedig 5.969. Hireit olasz, angol, francia, német, spanyol és latin nyelven adja. A generátorok 4—6000 voltig maguk fejlesztik a szükséges áramot, gépeit és modern berendezését a legkiválóbb szakemberek tartják üzemben.

Itt van a világnak egyetlen olyan adó- és vétőállomása, amely Marconi legújabb találmányával, az ötven-hatvan centiméteres ultrarövid, úgynevezett mikrohullámokkal dolgozik.

Ezekkel a hullámokkal végez most Marconi Electra-yachtján kísérleteket és Marconi yachtja meg a vatikáni állomás gyakran érintkeznek egymással. Marconi rendezte be a pápa számára a második állomást is: a husz kilométerrel távolabb fekvő Castelgandolfóban, a pápa nyaralójában.

Gianfranceschi atya megmutatja nekem a mikrohullámok leadására és vételére szolgáló gépeket. A leadás egy tíz centiméteres fémtű segítségével történik, a tű egy merőleges síkban elhelyezett fémkorongban végződik. A rezgési rendszert egy kétszelepeű szimmetrikus áramkör szolgáltatja, ennek katódjai összeköttetésben állanak a két pólusú leadóval. A felvétel egy, a leadó jellegzetességével bíró triódból áll és speciális készülék végzi az ellenőrzést.

Csodálatosak ezek a mikrohullámok.

— Most a hullámok hajlítására és törésére végzünk Marconival kísérleteket — mondja nekem

a rádió igazgatója. — A feltaláló engedélye nélkül nem szeretnék közléseket tenni, de azt talán elmondhatom, hogy ezek a hullámok meghajolnak és megtörnek. Ezeknek a félméteres hullámoknak az az érdekességük, hogy megkerülik a földet és visszajönnek oda, ahonnan elindultak. Ha utjukban akadályra találnak, akkor visszatérnek.

— Mik ezek az akadályok? Hogyan lehet őket legyőzni? Miféle haszna lesz az emberiségnek ama kísérletekből, amelyeket most Marconival végzünk: ezek olyan problémák, amelyekről én egyedül nem nyilatkozom.

Megmutatja a rádióállomás képátviteli berendezését. Büszkén mondja, hogy a Vatikánban van a legtekéletesebb képátvitel az egész világon.

Mutatja a fotográfiákat, amelyek az állomás gépein készültek. Valóban: a legprecízebb fényképek benyomását keltik.

Egy csodálatos találmány

Végeztül abba a szobába jutunk, amelynek négyszögletes asztalán a vatikáni rádióállomás mikrofonja áll. Innen adják le naponta a híreket és

abbe a mikrofonba beszélt két évvel ezelőtt először a pápa.

Különös készülék áll a mikrofon mellett. Félkör alakú, fehér vászonnal bevont deszkalap. Szemben velem apparátus, amelynek vetítő készüléke és szemben azzal négyszögletes tükre van. Páter Gianfranceschi elsötétíti a szobát, megindítja a gépet és megkér rá: beszéljek a mikrofonba. Megteszem. És ebben a pillanatban hosszú hegyes vonalak cikáznak végig a félkör vásznan.

A különös gépezet lefotografálja beszédemet és nyomban levetíti azt a fehér vásznonra... Minden betűnek meg van a maga karakterisztikus képe. Más portrét ad az ef és más a fényképe a ká-nak. És más jellegzetessége van a női hangnak, megint más a karakterisztikuma az öblös hangú férfi beszédnek.

Ez a csodálatos gép csak igen kevés helyen van meg.

Ma még csak: érdekes mutatvány.

Holnap: megfejtí majd a ember hangjának titkait is.

Fekete reverendájában az ajtóig kísér ki Páter Giuseppe. Barátságosan elköszön tőlem. Aztán megy vissza műszerei, gépei közé, hogy a huszadik század egyik legnagyobb feltalálójával tovább kutassa a végtelen levegő csodálatos és rejtelmes titkait...

Üdít és szépít
Germandrée
Buder és Crém

Hatóság elleni erőszak miatt elítéltek egy aradi kereskedőt

Egy végrehajtásra kerülő bírósági ítélet ügye a törvényszék előtt

Hatóság elleni erőszakkal vádolva került ma az aradi törvényszék Orezeanu--Nicula-fanácsa elé Hartmann András aradi kereskedő. A vád szerint az elmúlt év januárjában Severeanu, az aradi törvényszék végrehajtója dr. Dante Gherman aradi ügyvéd kíséretében megjelent Hartmann irodájában; hogy ott egy bírósági ítélet alapján foglalást eszközöljön. A végrehajtó le akarta pecsételni az irodában levő pénztárszekerényt, mire Hartmann erőszakkal megakadályozta ezt. A mai tárgyaláson kihallgatták a vádlottat, aki elmondta, hogy a végrehajtó dr. Gherman kíséretében felkereste irodájában és ott Hartmann Sámuel tartozása fejében akart foglalni. Felvilágosította arról, hogy Hartmann Sámuel ugyanabban az épületben lakik ugyan, de nincsen köze a Hartmann Testvérek céghez, amelynek irodájában tehát nem lehet foglalni.

— Nem engedtem lepecsételni az irodámat, mert nem volt jogukban nálam foglalni — jelentette ki a bíróság előtt a kereskedő.

Tanuképpen kihallgatták dr. Dante Gherman ügyvédet, aki kijelentette, hogy fenntartja annak idején tett vallomását. Emlékszik arra, hogy Hartmann András kijelentette, hogy Hartmann Sámuelnek semmi köze sincsen a cégéhez, de ezt nem tudta bizonyítani, mire foglalni akartak és ekkor akadályozta meg erőszakkal munkájában a végrehajtót a kereskedő. Felolvasták ezután a távollevő Severeanu végrehajtó vallomását, amelyben a végrehajtó kijelenti, hogy Hartmann tettelesen lépett fel. Gutunoiu ügyész a vádlott szigorú megbüntetését kérte, majd a bíróság rövid tanácskozás után bünsőnek mondotta ki Hartmann Andrást hatóság elleni erőszakban és az enyhítő körülmények figyelembevételével 1500 lej pénzbüntetésre ítélte. Hartmann András fellebbezést jelentett be az ítélet ellen.

A Simay-fürdő 50 éves jubileuma alkalmából

ezen szelvény felmutatója

január 10-től január 19-ig minden fürdőt féláron vehet igénybe 5044

Ma, pénteken lesz Aradon, a téli színházban az első nagy nemzetközi box mérkőzés.

Résztvesznek: Énekes István, Magyarország boxoló világbajnoka, továbbá Erős Béla, Farkas Sándor és Nagy Ferenc többszörös magyar bajnokok valamint

Erdély és Bánát legjobb ökölvívói.

Két és félórás műsor!

Jegyek 20—90 lejig előjegyezhetők FISCHER M. üzletében (Fehér Kereszt.) Az első ökölvívó viadal, amely megismerteti az aradi közönséget a boxolás szépségeivel és izgalmaival. 164

SPORT KÖZLÖNY

Nagy érdeklődés az Aradon tartandó nemzetközi boxmérkőzés iránt

Városszerre hatalmas érdeklődés nyilvánul meg a pénteki izgalmasnak ígérkező nemzetközi boxmérkőzés iránt, amely az aradi Városi Színházban előreláthatólag zsúfolt ház előtt fog lezajlani. Énekes világbajnok és társai, valamint a romániai bajnokok között olyan érdekfeszítően izgalmas küzdelemre van kilátás, amely hosszú ideig felelthetetlen élménye marad Arad közönségének. Az est programja egyre jobban kibővíül: dr. Pécsi Zoltán ismert aradi orvos, Románia súlyemelő bajnoka elhatározta, hogy a nagyközönség jelenlétében pénteken este rekordjavítási

kísérletet tesz. A közönség érdeklődése Énekes mellett főleg Nagy Ferenc felé irányul, akit a „magyar Camera” néven ismernek világszerre. A fiatal Nagy csaknem két méter magas, 87 kilogramm súlyú és mindössze 17 éves. Ennek ellenére egyik legnagyobb reménye a magyar ökölvívó sportnak. Eseményt jelent az is, hogy Eröss Sándor helyett Sallay György jön Aradra és ő lesz Énekes ellenfele. Sallay Magyarország 1933. évi bajnoka s az elmúlt évben Lovasst is legyőzte. A boxviadal pontosan este 9 órakor kezdődik a Városi Színházban.

Viharok a magyar válogatott összeállításáról

Taktikáznak a klubok

Budapestről jelentik: Közöltük, hogy Nádas magyar szövetségi kapitány 15-ös keretet jelölt ki és a válogatottat ebből a keretből csak a színhelyen fogja összeállítani. A frankfurti magyar—német válogatott mérkőzést nem a legkedvezőbb auspiciumok előzik meg, hozzájárul ehhez az az idegesség is, amely Sárosi és Avar (Auer) kimaradása okozott. Beavatottak szerint a két kiváló játékos kimaradása a klubok taktikájának az eredménye és Sárosi sérülése nem olyan természetű, hogy a mérkőzést nem vállalhatná, viszont Auerről — aki a turán Újpest góljainak legnagyobb részét rugta, — a klubvezetőség adott kedvezőtlen véleményt, hogy ne kelljen „feláldozni” a tavaszi forduló előtt a kiváló játékost. A taktikázás nagy vihart keltett, aminek ma már az a következménye, hogy mindenki elhárítja magáról a felelősséget az esetleges kudarcért. Hozzájárul a bajokhoz, hogy Toldi is le akarja mondani a mérkőzést, talán éppen azért, mert két kiváló partnerének kimaradásával elvesztette önbizalmát.

Egyébként a frankfurti stadion 36 ezer férőhelyét már lefoglalták, ez mutatja a meccs iránti hatalmas érdeklődést.

O Nemzetközi birkózó- és ökölvívóverseny Oradeán. Debrecen—Oradea birkózó mérkőzés és Debrecen—Oradea ökölvívó viadal lesz január 21-én Oradeán.

O Döntetlenül játszott a TCR jég-hokkicsapata Clujon. A Telefon Club Roman jég-hokkicsapata turájáról visszatérően, 2:2-re játszott Cluj válogatottjával.

O Nem „divatosak” a technikás játékosok... Alex James, az Arsenal 9000 fontért vásárolt csatára, az utolsó mérkőzéseken már nem szerepelt az egyesület garnitúrájában, hanem lekerült a tartalékcsoportba. Alex James különben a világ legtechnikásabb játékosának tartják s az Arsenal, — ugylátszik személyével kapcsolatban — azt akarja hangsúlyozni, hogy a technikás játékosok nincsenek „divatban”.

O A román kupamérkőzések harmadik fordulója. A napokban kerül sor a román kupamérkőzések harmadik fordulójának sorsolására. Ebben a sorsolásban hivatalból részt vesznek már az összes nemzeti ligabeli csapatok is, úgy, hogy a kupamérkőzések harmadik fordulója több érdekes mérkőzést fog eredményezni.

O Elmarad a hagyományos osztrák—magyar meccs. A hagyományos tavaszi osztrák—magyar válogatott labdarúgó mérkőzés ez évben elmarad. Helyette május 10-ikén Budapesten angol—magyar válogatott mérkőzés lesz, 12-ikén pedig az angolok Bécsben az osztrákokkal játszanak.

O Bíró az Újpestben. Az újpestiek meg akarják venni Bíró, a III. ker. FC kiváló játékosát, akiért két játékost és jelentős összegű készpénzt kínálnak. Valószínű, hogy Bíró tavasszal az Újpest játékosa lesz.

O Budapest—Róma városközi válogatott. A két főváros válogatott legénysége február 11-ikén Rómában fog találkozni futballmeccs keretében.

O Berkessy és Hiden Páris válogatottjában. A Páris—Budapest közötti válogatott meccs francia résztvevői között fog szerepelni Berkessy, a kiváló magyar centerhalf és Hiden, a nagytudású osztrák kapus.

O A Budai „11” veresége. A Budai „11” vándorcsoportja Firenzében, az ottani Fiorentinával meccselt és 3:1 arányú vereséget szenvedett.

O Az ATE vezetőségének felhívása. Az ATE vezetősége elhatározta atlétikai szakosztályának reorganizálását, valamint a női atlétika bevezetését. Felhívja tehát az ATE-tagokat, valamint azon hölgyeket és urakat, akik nem tagjai az egyesületnek, de az atlétikai sportág iránt érdeklődnek, hogy folyó hó 14-ikén, vasárnap délelőtt fél 10—fél 11 óra között, az egyesület Piata Avram Iancu 21. sz. alatti klubhelyiségében tartandó megbeszélésen megjelenni szíveskedjenek.

Bűnügyi zárlatot kértek egy ismert aradi uriaszony vagyonára

A vizsgálóbíró elutasította a kérelmet. — Egy rosszul sikerült üzlet bonyodalmai

Érdekes ügy foglalkoztatta az aradi második számú vizsgálóbírój hivatalt. Eisler Miklós aradi vállalkozó egy rosszul sikerült társasüzlet nyomán bűnügyi zárlatot kért egy aradi uriaszony, valamint sógorának vagyonára. Az ügy részletei és fejleményei a következők:

Néhány héttel ezelőtt történt, hogy Eisler bűnvádi feljelentést tett az aradi ügyészségen Rosenfeld Miksáné aradi uriaszony ellen. A feljelentő elmondotta, hogy 170 ezer lej tőkével betársult egy gyárhoz, amely Rosenfeld Miksáné tulajdonát képezte. A szerződésben a 170 ezer lej ellenében biztosítékul lekötötte az uriaszony a gyár gépeit, valamint négyszobás lakásának berendezését. A tőke befizetése után a vállalkozó arra a megállapításra jutott, hogy a gyár anyagi helyzete nem olyan, mint amilyennek előtte lefestették, mire kilépést határozott el és felszólította az uriaszont, fizesse vissza a 170 ezer lejt. Tárgyalások folytak az ügyben, majd — miután nem tudtak megegyezni — a szerződés értelmében választott bíróság elé vitték a vitás problémát.

A választott bíróság — folytatja a fellebbezés — amely dr. Sugár Jenő és dr. Gara Ármán aradi ügyvédek állott, kötelezte az uriaszont, hogy a tőkéből 168.200 lejt fizessen vissza. Mielőtt azonban az ítéletet végrehajtották volna, az uriaszony sógora, dr. Török Aladár tanár 32 ezer lejes pert indított Rosen-

feldné ellen, miután a gyár az ő házában működött és — a kereset szerint — ezzel az összeggel maradt hátralékban. Az uriaszony elismerte a követelést és megtartották az árverést, amelyen a gyár berendezését, valamint az uriaszony lakását maga dr. Török Aladár vásárolta meg 28 ezer lejtért. Az egészet pedig ajándéknak adta az uriaszony kiskorú fiának. Mire sor került volna a választott bíróság ítéletének végrehajtására — panaszolta el végül a feljelentés — nem volt honnan behajtani a pénzt.

Az ügyben az aradi ügyészség több kihallgatást folytatott le, így többek között kihallgatták a feljelentett uriaszont, dr. Törököt, majd az uriaszony édesapját, dr. Steintzer Pál aradi ügyvédet is, majd az ügyészség az ügy aktáit Tiplea vizsgálóbíróhoz tette át, aki a vizsgálatot lefolytatja és a mindkét részről bejelentett tanukat kihallgatja. Az uriaszony azzal védekezik, hogy nem cselekedett rosszhiszeműen. Mielőtt még a vizsgálat befejezést nyert volna, újabb érdekes fejlemények történtek. Eisler nevében dr. Friedmann Ignác aradi ügyvéd beadványt nyújtott be Tiplea vizsgálóbíróhoz és

bűnügyi zárlat elrendelését kérte úgy Rosenfeld Miksáné, mint dr. Török Aladár vagyonára.

A kérvény ügyében most döntött a vizsgálóbíró, aki elutasította a kérelmet, azzal az indoklással, hogy nem találja szükségesnek a bűnügyi zárlatot. Az elutasítás oka valószínűleg az, hogy a vizsgálat eddigi folyamán nem nyert beigazolást, hogy az uriaszony rosszhiszeműen cselekedett volna azzal a céllal, hogy üzlettársát kijátsza. Eisler ügyvédje közölte, hogy megfellebbezi a vizsgálóbírói döntést a temesvári táblához és így a tábla dönt afelett, szükséges-e a bűnügyi zárlat, vagy sem. Beavatottak körében mindenesetre érdeklődéssel várják az ügy további fejleményeit.

Az „Aradi Közlöny” Bucurestiben a következő újságkioszkokban kapható:

„Hotel Stanescu”-val szemben (Str. Regalan.)

Calea Victoriei, Picadilly-kávéházzal szemben.

Calea Victoriei és Bulevardul Academie mindkét sarkán.

„Athene Palace” szállodával szemben levő sarkokában.

„Grand Hotel”-el szemben, a főposta sarkán.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

A Nemzeti Bank az általa megállapított valutavisszaélések miatt megszorította az export ellenőrzését

Kötelezővé tette a kiviteli szerződések bemutatását — A gabonaexport-szindikátus elnökének tiltakozása — Bizalmas körlevél a bankokhoz — Egymilliárd lejes kompenzációs üzlet meghiusulása miatt be akarják szüntetni az árucseres rendszert — A Banca Nationala aradi igazgatójának nyilatkozata

Lapunk tegnapi számában közöltük, hogy a kormány szabaddá fogja tenni a devizák és valuták belföldi adásvételét, tehát a rendelet megjelenése után a törvényben fixirozandó mennyiségű külföldi értéket az autorizált pénzügyintézeteknek szabad lesz venni, eladni és azt adósság fizetésére felhasználni. A külfölddel szemben fennálló tartozások fizetésénél, vagy az onnan érkező devizák értékesítésénél természetesen semmitéle enyhítésre nem lehet számítani. Sőt ellenkezőleg: a Nemzeti Bank tegnap olyan rendeletet adott ki, amellyel megszorította a külföldről bejövő devizák ellenőrzését. E célból bizalmas körlevelet is intézett a pénzügyintézetekhez, amelyeket arra kér, hogy a devizák és valuták tiltott uton való értékesítését saját hatáskörükben akadályozzák meg és a tudomásukra jutott zug adás-vételeket közölik a Jegybankkal.

— Biztos értesüléseink vannak arról — állapította meg a Banca Nationala kormányzó-sága — hogy az exportált árukért az országba bejövő valuták és devizák fele a belföldi fekete tőzsdére kerül, ahol a hivatalos árfolyamoknál 20—26 százalékkal drágábban cserélnek gazdát, már pedig a devizakereskedelemtől szóló törvény értelmében az országba bejövő összes idegen értéket a Nemzeti Bankhoz kell beszolgáltatni.

— Hogyan kerülhetnek az exportból bejövő valuták és devizák a fekete tőzsdére, amikor tudvalevően szigorú az ellenőrzés? — vetődik fel a kérdés.

— A manipuláció a következőképpen történik: A Romániából külföldre szállított áruk exportálását szerződéskötés, illetve kötlelváltás előzi meg. A romániai eladó kötelezi magát arra, hogy például 250 ezer márkáért olajmagvakat szállít Németországba, az ottani vevő pedig kötelezettséget vállal, hogy 250 ezer márkát átutal a szállítmány ellenében. Az erről szóló kötlevel másolatát a romániai exportőr köteles bemutatni a határállomáson. Az üzlet lebonyolítása után a 250 ezer márká értékű devizát a Nemzeti Bank átveszi a romániai szállítótól, illetve hivatalos árfolyamon leiben kifizeti annak ellenértékét. A 39—41 lejes hivatalos árfolyammal néhány romániai eladó nincs megelégedve, mert a bucaresti-i zugtőzsdén ennél magasabb összeget kaphat, azért tehát az áru eladója és németországi vevője rendszerint az eladási árak csak a felét tüntetik fel a szerződésben (kötlevelben) és a másik felét a Nemzeti Bank megkerülésével számolják el egymás között, így a fenti esetben 125 ezer márká a zugtőzsde birtokába jut és mint tiltott áru kerül forgalomba. Az ilyen törvénytelen manipuláció megakadályozása végett a Banca Nationala tegnap elrendelte, hogy az exportszerződések nála bemutatandók és neki joga van a szerződések adatait pontosan ellenőrizni. A valóságnak meg nem felelő szerződésekért a romániai szállítót felelősségre vonja. Brancovici I., a romániai gabonaexport szövetség elnöke ez ellen tiltakozását jelentette be, mert az korlátozza a gabonaexportőrök jogait. Rámutatott arra, hogy nagy külföldi cégek megbízottjai is működnek Romániában, akik szerződéskötés nélkül bonyolítják le az exportot a külföld számára, tehát ők ennek a rendelkezésnek képtelenek eleget tenni.

Egyébként a Nemzeti Bank kérésére a kompenzációs alapon kibocsátott és el nem használt engedélyeket meg fogja semmisíteni a kereskedelmi miniszterium. Ennek a rendelkezésnek ez az oka: Egy bucaresti-i pénzügyintézet

egymilliárd lejes kompenzációs gabonaüzlet lebonyolítására kapott engedélyt. Az óriási összeget reprezentáló külföldi áruk be is érkeztek az országba, azonban annak ellenértékét a gabonahiány miatt a bucaresti-i pénzügyintézet nem bírta kiszállítani, tehát kompenzáció nélkül vette át a külföldi árukat, aminek következtében az egymilliárd lejt nem mezőgazdasági cikkekben, hanem pénzben egyenlítette ki. Ilyen esetek miatt a Nemzeti Bank a kompenzációs rendszer megszüntetését is kívánja.

Itt írjuk meg, hogy az export-devizák ellenőrzésével kapcsolatban a Banca Nationala határvidéki fiókjainak igazgatóit Bucurestibe hívták. Rezus György, a Banca Nationala aradi fiókjának igazgatója az értekezletről, valamint az azon hozott határozatokról a következőket mondotta az Aradi Közlöny munkatársának:

— Az ellenőrzést magam végzem és a kereskedelem érdekeit szem előtt tartva arra fogok törekedni, hogy az ne okozzon — esetleges bürokratikus formalításokkal — kivételükben fennakadást. A kereskedők tehát saját érdeklükben teszik, ha

magukkal hozzák mindazokat az iratokat, dokumentumokat, amelyekből kétségbevonhatatlanul megállapítható az exportra kerülő áru értéke.

Szükség esetén nem zárkozunk el attól sem, hogy szakértők állapítsák meg az áru értékét.

— Az említett intézkedést a Banca Nationala elsősorban azért hozta, mert az országnak — amelynek a külfölddel szemben kötelezettséggel vannak — eminens érdeke, hogy a kivitelre kerülő áruk után minél több deviza folyjon be és az ne maradjon külföldön vagy pedig a fekete tőzsdén kerüljön eladásra. Ami a deviza- és valutakereskedelem tervbevett könnyítéseit illeti, azokról nem nyilatkozhatom mindaddig, amíg a Banca Nationala központjától nem kapunk konkrét és határozott intézkedéseket.

— A bucaresti-i gabonapiác teljesen el lanyhult. Csak Constantan keresztül volt csekély kivitel. A belföldi árak változatlanok, habár kínálat csak minimális mennyiségben volt. A dunai kikötőkben a nagy hideg miatt természetesen nincs forgalom.

— Csökkenő és emelkedő tőzsdel árfolyamok. A bucaresti-i tőzsdén az ünnepi szünet után élénkült a forgalom, habár az üzletkötések száma még mindig nem érte el az izgalmas politikai eseményeket megelőző nívót. A szabadforgalom tegnap délután szünetelt. A hivatalos kurzusok a következőképpen alakultak ki: kisajátítási kötvény 35 lejről 33 és háromnegyed lejre, az újjáépítési kölcsön pedig 35 és fél lejről 34 és fél lejre esett. A Nemzeti Bank árfolyama 4700 lej, a Banca Romaneasca-é 310 lej, a Credit Industrialé 500 lej, Resita 302, S. T. B. 1350, Letea 445, Cladirea Romaneasca 302, Mica aranybánya 1000—1015 lej. A petróleumvállalatok értékpapírjainak kurzusa nem változott.

— Kontárok megbüntetésére. A siriai Ipartestület feljelentésére, az ottani főszozolgabíró-ság több kontár-iparost, akik iparigazolvány nélkül vállaltak munkát, fejenként 1500 lej pénzbírságra ítélte. Az érdekelt fellebbezése folytán, a siriai főszozolgabíró-ság tegnap ismét tárgyalta ezeknek a kontároknak az ügyét és a tárgyaláson az aradi kamara kiküldöttje is részt vett. A kirótt bírságok legnagyobb részét a főszozolgabírói ítélet érvényben hagyta.

Tizenhétcezer szarvasmarhát szállíthat Románia Olaszországba

Február 1-én életbelép a nemzetközi köteléki díjszabás

A CFR vezérigazgatósága megtette a kellő intézkedéseket az áruszállításra vonatkozó új nemzetközi köteléki díjszabás kinyomtatására. Az új díjszabást tudvalevőleg a nemrégiben létrejött megállapodás értelmében, aranyalapon állították össze. Értesülésünk szerint

február elsején már életbe is lép a Magyarországgal, Csehszlovákiával, Németországgal létesített új köteléki díjszabás,

valamint a román—lengyel szénszállítási tarifa is. A többi államokkal kapcsolatos köteléki díjszabást legkésőbb február 15-ig életbe léptetik. A román—jugoszláv köteléki díjszabás végleges megállapításán most dolgoznak. Ez a tarifa új alapokra helyezi Jugoszlávián át irányuló tranzit-forgalmunkat, ami annál nagyobb jelentőséggel bír, mert olaszországi állatexportunkat tudvalevőleg Jugoszlávián át bonyolítjuk le.

Itt írjuk meg, hogy most kerültek nyilvánosságra a napokban aláírt román—olasz kereskedelmi szerződés részletei. A kereskedelmi szerződés hatályát egy évben állapították meg, míg a fizetési egyezmény időtartama hat hónap, amelyet hallgatólagosan további hat hónapra meg lehet hosszabbítani. Az új kereskedelmi szerződés lényegében abban különbözik az eddigitől, hogy Csehország a Romániából származó állatbevitel részére kontingenst állapít meg. Ez

a beviteli kontingens ebben az évben is ezer darab szarvasmarhát tesz ki.

Értesülésünk szerint az olasz kormány a közeljövőben felemeli az élőállatok beviteli vámját és mintegy kártérítésként kedvezményeket biztosít a petróleum-termékek bevételénél.

— Deviza- és valutaárfolyamok. Bucaresti 3.05, Berlin 122.85, New-York 3.30, London 16.85, Páris 20.24, Milánó 27.12, Prága 15.34, Belgrád 7, Bécs 72.80 (57.85). — A bucaresti-i tőzsdén az alábbi hivatalos valutaárfolyamokat jegyezték: francia frank 6.60—6.90, svájci frank 32.55—33.40, fontsterling 550—560, lira 8.80—9.20, dollár 107—117, márká 39.80—41, csehkorona 4.95—5, pengő 23—24, schilling 20—22, dinár 2.20—2.50.

— Az aradi cégek ellenőrzése. A Kereskedelmi és Iparkamara tudvalevőleg Niculescu városi főellenőr útján ellenőriztette, hogy az összes aradi cégek eleget tettek-e a törvény szerinti bejegyzési kötelezettségüknek. Az ellenőrzés alkalmával számos helyen megállapítást nyert, hogy igen sokan nem jelentették be a cég-hivatalnál az előfordult változásokat (üzlet-átköltöztetés, stb.). Minthogy a törvény szerint az ilyen változások bejelentésének elmulasztása súlyos bírságot von maga után, a kamara ezúton hívja fel az összes érdekelt cégeket, hogy haladéktalanul tegyenek eleget bejelentési kötelezettségüknek. Azok pedig, akiknél az ellenőrzés alkalmával szabálytalanságot találtak, személyesen jelentkezzenek a kamaránál és ne közvetítők útján, minthogy a cég-hivatal mindenkinek rendelkezésére áll a szükséges felvilágosítások és utbaigazítások megadása végett.

— Szemere Pál kitűnő közgazdasági hetilapja: a „Wiener Wirtschafts-Woche” legújabb száma rendkívül érdekes tartalommal jelent meg. A lap vezércikkét, amely a Duna-problémát tárgyalja, Mataja volt osztrák külügyminiszter írta. Adatokban gazdag, érdekes cikket írt Románia ipari és gazdasági kérdéseiről Christian Penescu-Kertsch mérnök, az UQIR alelnöke. Feltűnést keltő cikket közöl a bécsi közgazdasági hetilap Németország közgazdasági helyzetéről.

A szerkesztőért:

Dr. STAUBER JÁNOS
feln.

